

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1221/2009

2009 m. lapkričio 25 d.

dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Sutarties 2 straipsnyje numatyta, kad vienas iš Bendrijos uždavinių yra skatinti tvarų augimą visoje Bendrijoje.
- (2) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1600/2002/EB, nustatančiame šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą ⁽⁴⁾, nurodyta, kad bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių su įmonėmis stiprinimas yra strateginis metodas siekiant aplinkosaugos tikslų. Esminė šio metodo dalis – savanoriški įsipareigojimai. Todėl reikia skatinti organizacijas taikyti Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS) ir plėtoti

iniciatyvas, kuriomis organizacijos būtų skatinamos skelbti išsamias ir nepriklausomų ekspertų patikrintas veiksmingumo aplinkosauginiu arba tvaraus vystymosi požiūriu ataskaitas.

- (3) 2007 m. balandžio 30 d. Komisijos komunikate dėl tarpinės šeštosios Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programos peržiūros pripažįstama, kad reikia tobulinti pramonės įmonėms skirtų neprivalomų priemonių veikimą ir kad tų priemonių taikymo galimybės yra didelės, tačiau nevisiškai išnaudojamos. Jame Komisija raginama peržiūrėti priemones, kad galėtų skatinti jų taikymą ir sumažinti administracinę jų valdymo našta.
- (4) 2008 m. liepos 16 d. Komisijos komunikate dėl tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano pripažįstama, kad EMAS padeda organizacijoms optimizuoti jų gamybos procesą, sumažindama poveikį aplinkai ir geriau panaudodama išteklius.
- (5) Kad Bendrijos lygmeniu parengtos aplinkosaugos srities teisėkūros priemonės būtų tarpusavyje labiau suderintos, Komisija ir valstybės narės turėtų apsvarstyti, kaip į registraciją EMAS būtų galima atsižvelgti rengiant teisės aktus ar naudoti ją kaip priemonę jų vykdymui užtikrinti. Siekiamos padidinti EMAS patrauklumą organizacijoms, jos taip pat turėtų atsižvelgti į EMAS, įgyvendindamos viešųjų pirkimų politiką ir, prireikus, nurodyti EMAS arba atitinkamą aplinkosaugos vadybos sistemą kaip darbų ir paslaugų teikimo sutarčių sudarymo sąlygą.

(1) 2009 m. vasario 25 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(2) OL C 120, 2009 5 28, p. 56.

(3) 2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. spalio 26 d. Tarybos sprendimas.

(4) OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

- (6) 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) ⁽¹⁾ 15 straipsnyje numatyta, kad, remdamasi taikant EMAS sukaupta patirtimi, Komisija turi ją peržiūrėti ir Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlyti atitinkamus pakeitimus.
- (7) Aplinkosaugos vadybos sistemų, įskaitant EMAS, taikymas kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 761/2001 parodė jų veiksmingumą skatinant didinti organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą. Tačiau siekiant, kad pagerėjusi aplinkos apsauga turėtų didesnę bendrą poveikį, reikia didinti sistemoje dalyvaujančių organizacijų skaičių. Šiuo tikslu įgyvendinant tą reglamentą įgytą patirtį reikėtų panaudoti didinant EMAS galimybes padidinti bendrą organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą.
- (8) Organizacijos turėtų būti skatinamos savanoriškai taikyti EMAS ir gali gauti papildomos naudos teisės aktais numatytos kontrolės, lėšų taupymo ir viešojo įvaizdžio požiūriu, jei jos gebėtų įrodyti, kad pasiekė didesnę aplinkosauginį veiksmingumą.
- (9) Taikyti EMAS turėtų būti galima visoms Bendrijos ir jai nepriklausančių valstybių organizacijoms, kurių veikla daro poveikį aplinkai. EMAS turėtų suteikti toms organizacijoms priemones valdyti tą poveikį ir didinti bendrą aplinkosauginį veiksmingumą.
- (10) Organizacijos, visų pirma mažos, turėtų būti skatinamos taikyti EMAS. Sistemos taikymas turėtų būti skatinamas palengvinant prieigą prie informacijos, esamų paramos lėšų bei viešųjų institucijų ir parengiant techninės pagalbos priemones arba skatinant jomis naudotis.
- (11) Organizacijoms, taikančioms kitas aplinkosaugos vadybos sistemas ir norinčioms pradėti taikyti EMAS, turėtų būti sudarytos sąlygos tai padaryti kuo paprasčiau. Reikėtų apsvarstyti sąsajas su kitomis aplinkosaugos vadybos sistemomis.
- (12) Turėtų būti sudarytos sąlygos organizacijoms, kurių vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių, iš karto užregistruoti visas tas vietas arba kai kurias iš jų.
- (13) Siekiant padidinti EMAS patikimumą ir visų pirma padėti valstybėms narėms sumažinti registruotų organizacijų administracinę naštą panaikinant arba sumažinant reglamentavimą, reikėtų sustiprinti organizacijos atitikties visiems su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams nustatymo mechanizmą.
- (14) Taikant EMAS reikėtų įtraukti organizacijos darbuotojus ir darbininkus, nes tai didina pasitenkinimą darbu ir praturtina aplinkosaugos žiniomis, kurias galima skleisti darbo aplinkoje ir už jos ribų.
- (15) EMAS logotipas turėtų būti patraukli organizacijų komunikacijos ir rinkodaros priemonė, kuria pirkėjai ir kiti suinteresuoti asmenys būtų informuojami apie EMAS. Reikėtų supaprastinti EMAS logotipo naudojimo taisykles naudojant vieną bendrą logotipą, taip pat reikėtų panaikinti esamus apribojimus, išskyrus tuos, kurie susiję su produktu ir pakuote. Logotipas neturėtų būti painiojamas su ekologiškų produktų etiketėmis.
- (16) Registracijos EMAS išlaidos ir rinkliavos turėtų būti pagrįstos ir proporcingos organizacijos dydžiui ir darbui, kurį turi atlikti kompetentingos įstaigos. Nepažeidžiant Sutartyje numatytų valstybės pagalbos taisyklių, reikėtų apsvarstyti galimybę mažas organizacijas atleisti nuo rinkliavų arba sumažinti jų dydį.
- (17) Organizacijos turėtų rengti ir periodiškai viešai skelbti aplinkosaugos ataskaitas, kuriose visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims būtų teikiama informacija apie jų atitiktį su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams ir jų aplinkosauginį veiksmingumą.
- (18) Siekiant užtikrinti informacijos tinkamumą ir galimybę ją lyginti, organizacijų aplinkosauginio veiksmingumo ataskaitos turėtų būti rengiamos remiantis bendrais ir konkrečioms sektoriams būdingais pagrindinių aplinkosaugos sričių veiksmingumo rodikliais procesų ir produktų lygmeniu, taikant tinkamus atskaitos rodiklius ir klasifikacijas. Tai turėtų padėti organizacijoms palyginti savo aplinkosauginį veiksmingumą tiek skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais, tiek su kitų organizacijų aplinkosauginiu veiksmingumu.

⁽¹⁾ OL L 114, 2001 4 24, p. 1.

- (19) Valstybės narėms keičiantis informacija ir bendradarbiaujant, reikėtų parengti informacinius dokumentus, kuriuose būtų pateikta konkrečių sektorių geriausia aplinkosaugos vadybos patirtis ir aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai. Tie dokumentai turėtų padėti organizacijoms skirti didesnę dėmesį svarbiausiems konkretaus sektoriaus aplinkosaugos aspektams.
- (20) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2008, nustatančiu su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ⁽¹⁾, numatomas akreditavimas nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir nustatoma bendra akreditavimo sistema. Šis reglamentas turėtų reikiamu mastu papildyti tas taisykles, kartu atsižvelgiant į EMAS būdingus bruožus, pavyzdžiui, į būtinybę užtikrinti didelį patikimumo lygį suinteresuotųjų subjektų, ypač valstybių narių, atžvilgiu, o atitinkamai atvejais turėtų nustatyti konkretesnes taisykles. EMAS nuostatomis turėtų būti užtikrinta ir nuolat gerinama aplinkosaugos vertintojų kompetencija, numatant nepriklausomą ir nešališką akreditavimo arba licencijavimo sistemą, mokymą, tinkamą jų veiklos priežiūrą ir taip užtikrinant EMAS taikančių organizacijų skaidrumą ir patikimumą.
- (21) Tuo atveju, jei valstybė narė nusprendžia nenaudoti EMAS akreditacijos, turėtų būti taikoma Reglamento (EB) Nr. 765/2008 5 straipsnio 2 dalis.
- (22) Valstybės narės ir Komisija turėtų vykdyti propagavimo ir paramos veiklą.
- (23) Nepažeisdamos Sutartyje numatytų valstybės pagalbos taisyklių valstybės narės turėtų skatinti registruotas organizacijas, pavyzdžiui, suteikti galimybes gauti finansavimą ar mokesčių nuolaidų pagal pramonės aplinkosauginio veiksmingumo skatinimo sistemas, jei jos geba įrodyti, kad pasiekė didesnę aplinkosauginį veiksmingumą.
- (24) Valstybės narės ir Komisija turėtų parengti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kuriomis siekiama skatinti organizacijas, ypač mažas, aktyviau taikyti EMAS.
- (25) Siekdama užtikrinti suderintą šio reglamento taikymą, Komisija pagal prioritetų programą turėtų parengti konkrečioms sektoriams skirtus informacinius sritis, kuriose taikomas šis reglamentas, dokumentus.
- (26) Prireikus šis reglamentas turėtų būti peržiūrimas per penkerius metus nuo jo įsigaliojimo, atsižvelgiant į sukauptą patirtį.
- (27) Šis reglamentas pakeičia Reglamentą (EB) Nr. 761/2001, kuris turėtų būti panaikintas.
- (28) Atsižvelgiant į tai, kad į šį reglamentą įtrauktos naudingos 2001 m. rugsėjo 7 d. Komisijos rekomendacijos 2001/680/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) įgyvendinimo gairių ⁽²⁾ ir 2003 m. liepos 10 d. Komisijos rekomendacijos 2003/532/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) nuostatų, susijusių su aplinkosauginio veiksmingumo rodiklių atranka ir naudojimu, įgyvendinimo gairių ⁽³⁾ nuostatos, tais aktais nebeturėtų būti remiamasi, nes jie pakeičiami šiuo reglamentu.
- (29) Kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sukurti bendrą patikimą sistemą ir išvengti skirtingų nacionalinių sistemų kūrimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi atsižvelgiant į jo mastą ir poveikį tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (30) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtos remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁴⁾.
- (31) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai numatyti kompetentingų įstaigų tarpusavio vertinimo tvarką, rengti konkrečioms sektoriams skirtus informacinius dokumentus, pripažinti esamas aplinkosaugos vadybos sistemas ar jų dalis atitinkančiomis atitinkamus šio reglamento reikalavimus ir iš dalies keisti I–VIII priedus. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, *inter alia*, jį papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti priimtos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje nustatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (32) Reikia laiko užtikrinti, kad būtų sukurtas pagrindas šiam reglamentui tinkamai veikti, todėl valstybės narės turėtų būti nustatytas 12 mėnesių laikotarpis nuo šio reglamento įsigaliojimo datos tvarkai, kurios laikosi akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos, pakeisti pagal atitinkamas šio reglamento nuostatas. Per tą 12 mėnesių laikotarpį akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos turėtų turėti teisę ir toliau taikyti Reglamentu (EB) Nr. 761/2001 nustatytą tvarką.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

⁽²⁾ OL L 247, 2001 9 17, p. 1.⁽³⁾ OL L 184, 2003 7 23, p. 19.⁽⁴⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Išsteigiama Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (toliau – EMAS), kurią savanoriškai gali taikyti Bendrijoje arba už jos ribų esančios organizacijos.

EMAS, kuri yra svarbi tvaraus vartojimo bei gamybos ir tvarios pramonės politikos veiksmų plano priemonė, tikslas – skatinti nuolat didinti organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą organizacijoms diegiant ir įgyvendinant aplinkosaugos vadybos sistemas, atliekant sisteminių, objektyvų ir periodišką tokių sistemų veiksmingumo vertinimą, teikiant informaciją apie aplinkosauginį veiksmingumą, atvirai bendraujant su visuomene ir kitomis susinteresuotosiomis šalimis, organizacijų darbuotojams aktyviai dalyvaujant ir rengiant tinkamą mokymą.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

- 1) „aplinkosaugos politika“ – bendri organizacijos aukščiausios vadovybės oficialiai paskelbti siekiai ir kryptis, susiję su jos aplinkosauginiu veiksmingumu, įskaitant atitiktį visiems taikomiems su aplinka susijusiems teisiniams reikalavimams ir išsipareigojimą nuolat gerinti aplinkosauginį veiksmingumą. Ja vadovaujantis vykdoma veikla ir numatomi su aplinkosauga susiję tikslai ir užduotys;
- 2) „aplinkosauginis veiksmingumas“ – išmatuojami organizacijos aplinkosaugos aspektų vadybos rezultatai;
- 3) „teisinė atitiktis“ – visiškas su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų, įskaitant leidimų sąlygas, įgyvendinimas;
- 4) „aplinkosaugos aspektas“ – organizacijos veiklos, produktų ar paslaugų elementas, kuris daro arba gali daryti poveikį aplinkai;
- 5) „reikšmingas aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, kuris daro ar gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai;
- 6) „tiesioginis aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, susijęs su pačios organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, kuriuos ji gali tiesiogiai valdyti;
- 7) „netiesioginis aplinkosaugos aspektas“ – aplinkosaugos aspektas, kuris yra organizacijos ir trečiųjų šalių sąveikos rezultatas ir kurį organizacija gali tam tikru mastu paveikti;
- 8) „poveikis aplinkai“ – nepalankus ar palankus aplinkos pokytis, kurį visiškai arba iš dalies sukelia organizacijos veikla, produktai arba paslaugos;
- 9) „aplinkosaugos analizė“ – pradinė išsami aplinkosaugos aspektų, poveikio aplinkai ir aplinkosaugos veiksmingumo, susijusių su organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, analizė;
- 10) „aplinkosaugos programa“ – priemonių, atsakomybės ir išteklių, kurių imtasi arba numatoma imtis aplinkosaugos tikslams pasiekti ir uždaviniams įvykdyti, ir aplinkosaugos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo terminų aprašymas;
- 11) „aplinkosaugos tikslas“ – su aplinkosaugos politika susijęs bendrasis aplinkosaugos siekis, kurį organizacija užsibrėžia pasiekti ir kuris, jeigu įmanoma, yra išreikštas kiekybiškai;
- 12) „aplinkosaugos uždavinys“ – aplinkosaugos tikslų nulemtas išsamus organizacijos ar jos dalių veiklos veiksmingumo reikalavimas, kurį reikia nustatyti ir įvykdyti, kad būtų pasiekti tie tikslai;
- 13) „aplinkosaugos vadybos sistema“ – bendrosios vadybos sistemos dalis, kuri apima organizacinę struktūrą, planavimo veiklą, atsakomybę, praktiką, procedūras, procesus ir išteklius aplinkosaugos politikai plėtoti, įgyvendinti, pasiekti, peržiūrėti ir palaikyti bei aplinkosaugos aspektams valdyti;
- 14) „geriausia aplinkosaugos vadybos praktika“ – veiksmingiausias aplinkosaugos vadybos sistemos įgyvendinimo būdas, kurį gali taikyti atitinkamo sektoriaus organizacijos ir kurį pasitelkus galima pasiekti didžiausią aplinkosauginį veiksmingumą tam tikromis ekonominėmis ir techninėmis sąlygomis;
- 15) „esminis pokytis“ – bet koks organizacijos valdymo, struktūros, administravimo, procesų, veiklos sričių, produktų arba paslaugų pokytis, kuris turi arba gali turėti didelį poveikį organizacijos aplinkosaugos vadybos sistemai, aplinkai arba žmonių sveikatai;
- 16) „aplinkosaugos vidaus auditas“ – sisteminis dokumentais pagrįstas periodiškasis ir objektyvus organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo, vadybos sistemos ir procesų, skirtų aplinkai saugoti, vertinimas;
- 17) „auditorius“ – pačioje organizacijoje dirbantis asmuo ar asmenų grupė arba organizacijai nepriklausantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris tos organizacijos įgaliotas visų pirma atlieka esamos aplinkosaugos vadybos sistemos vertinimą ir nustato atitiktį organizacijos aplinkosaugos politikai ir programai, įskaitant atitiktį su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams;

- 18) „aplinkosaugos ataskaita“ – išsami visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims teikiama informacija, susijusi su organizacijos:
- struktūra ir veikla;
 - aplinkosaugos politika ir aplinkosaugos vadybos sistema;
 - aplinkosaugos aspektais ir poveikiu aplinkai;
 - aplinkosaugos programa, tikslais ir uždaviniais;
 - aplinkosauginiu veiksmingumu ir atitiktimi su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams įsipareigojimams, kaip išdėstyta IV priede;
- 19) „atnaujinta aplinkosaugos ataskaita“ – išsami visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims teikiama informacija, kurią sudaro atnaujinta naujausioje patvirtintoje aplinkosaugos ataskaitoje pateikta informacija, susijusi tik su organizacijos aplinkosauginiu veiksmingumu ir atitiktimi su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams įsipareigojimams, kaip išdėstyta IV priede;
- 20) „aplinkosaugos vertintojas“:
- atitikties vertinimo įstaiga, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 765/2008, arba tokių įstaigų asociacija ar grupė, gavusi akreditaciją pagal šį reglamentą; arba
 - fizinis ar juridinis asmuo arba tokių asmenų asociacija ar grupė, gavusi (-ęs) leidimą atlikti vertinimą ir patvirtinimą pagal šį reglamentą;
- 21) „organizacija“ – Bendrijoje arba už jos ribų esanti viešoji arba privačioji turinti savo paskirtį ir administraciją bendrovė, korporacija, firma, įmonė, įstaiga arba institucija arba jos dalis ar jų susivienijimas;
- 22) „vieta“ – konkreti geografinė vieta, kurioje vykdomą veiklą, produktus ir paslaugas, įskaitant visą infrastruktūrą, įrangą ir medžiagas, kontroliuoja ir valdo organizacija; vieta laikoma mažiausiu subjektu registracijos tikslais;
- 23) „klasteris“ – nepriklausomų organizacijų, kurias sieja geografinis artumas ar verslo veikla ir kurios bendrai įgyvendina aplinkosaugos vadybos sistemą, grupė;
- 24) „vertinimas“ – atitikties vertinimas, kurį atlieka aplinkosaugos vertintojas, kad nustatytų, ar organizacijos aplinkosaugos analizė, aplinkosaugos politika, aplinkosaugos vadybos sistema ir aplinkosaugos vidaus auditas bei jo įgyvendinimas atitinka šio reglamento reikalavimus;
- 25) „patvirtinimas“ – atlikusio vertinimą aplinkosaugos vertintojo patvirtinimas, kad organizacijos aplinkosaugos ataskaitos ir atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos informacija ir duomenys yra patikimi bei teisingi ir atitinka šio reglamento reikalavimus;
- 26) „vykdymo priežiūros institucijos“ – atitinkamos kompetentingos institucijos, valstybių narių paskirtos nustatyti su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų pažeidimus, užkirsti jiems kelią bei juos nagrinėti ir prireikus imtis vykdymo veiksmų;
- 27) „aplinkosauginio veiksmingumo rodiklis“ – konkreti išraiška, kuria galima išmatuoti organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą;
- 28) „mažos organizacijos“:
- labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB dėl labai mažų įmonių, mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo ⁽¹⁾; arba
 - vietos valdžios institucijos, kurių valdymo sričiai priklauso mažiau nei 10 000 gyventojų, arba kitos valstybės institucijos, kuriose dirba mažiau nei 250 asmenų ir kurių metinis biudžetas neviršija 50 mln. EUR arba metinis balansas neviršija 43 mln. EUR, įskaitant:
 - Vyriausybės arba kitas valstybės, regiono arba vietos viešojo administravimo įstaigas ar viešąsias konsultavimo įstaigas;
 - fizinius arba juridinius asmenis, pagal nacionalinę teisę vykdančius viešojo administravimo funkcijas, įskaitant konkrečias su aplinka susijusias pareigas, veiklą arba paslaugas; ir
 - b punkte nurodytai įstaigai arba asmeniui pavaldžius fizinius arba juridinius asmenis, turinčius viešųjų pareigų arba funkcijų, arba teikiančius viešąsias paslaugas, susijusias su aplinka;
- 29) „bendra registracija“ – viena visų ar kelių organizacijos, kurios vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių arba trečiojoje šalyse, vietų registracija;
- 30) „akreditavimo įstaiga“ – nacionalinė akreditavimo įstaiga, paskirta pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 4 straipsnį ir atsakinga už aplinkosaugos vertintojų akreditavimą ir priežiūrą.

⁽¹⁾ OL L 124, 2003 5 20, p. 36.

31) „leidimus išduodanti įstaiga“ – įstaiga, paskirta pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 5 straipsnio 2 dalį ir atsakinga už leidimų išdavimą aplinkosaugos vertintojams ir jų priežiūrą.

II SKYRIUS

ORGANIZACIJŲ REGISTRACIJA

3 straipsnis

Kompetentingos įstaigos nustatymas

1. Valstybės narės organizacijos registracijos paraiškas teikia tos valstybės narės kompetentingai įstaigai.

2. Organizacija, kurios vietos yra vienoje ar daugiau valstybių narių arba trečiojoje šalyje, gali teikti vienos bendros visų ar kai kurių tų vietų registracijos paraišką.

Vienos bendros registracijos paraiškos teikiamos valstybės narės, kurioje yra organizacijos būstinės arba valdymo centras, paskirtas įgyvendinti šią dalį, kompetentingai įstaigai.

3. Bendrijai nepriklausančių organizacijų registracijos paraiškos, taip pat paraiškos dėl bendros registracijos, apimančios tik už Bendrijos ribų esančias vietas, pagal 11 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą teikiamos valstybių narių, kurios numato Bendrijai nepriklausančių organizacijų registravimą, kompetentingoms įstaigoms.

Tos organizacijos užtikrina, kad aplinkosaugos vertintojas, kuris atliks vertinimą ir patvirtins organizacijos aplinkosaugos vadybos sistemą, būtų akredituotas arba gavęs leidimą valstybėje narėje, kurioje organizacija teikia registracijos paraišką.

4 straipsnis

Pasirengimas registracijai

1. Organizacijos, norinčios būti registruotos pirmą kartą:
 - a) pagal I priede ir II priedo A.3.1 punkte išdėstytus reikalavimus atlieka visų organizacijos aplinkosaugos aspektų aplinkosaugos analizę;
 - b) atsižvelgdamos į aplinkosaugos analizės rezultatus, parengia ir įgyvendina aplinkosaugos vadybos sistemą, kuria įgyvendinami visi II priede nurodyti reikalavimai, ir kuria, kai tai įmanoma, atsižvelgiama į 46 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą atitinkamo sektoriaus gerąją aplinkosaugos vadybos patirtį;
 - c) atlieka vidaus auditą pagal II priedo A.5.5 punkte išdėstytus reikalavimus ir III priedą;
 - d) pagal IV priedą parengia aplinkosaugos ataskaitą. Kai yra parengti konkrečiam sektoriui skirti informaciniai dokumentai, nurodyti 46 straipsnyje, organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo vertinimas atliekamas atsižvelgiant į atitinkamą dokumentą.

2. Organizacijos gali naudotis 32 straipsnyje nurodyta pagalba, kuri teikiama valstybėje narėje, kurioje organizacija teikia registracijos paraišką.

3. Organizacijos, taikančios pagal 45 straipsnio 4 dalį pripažintą sertifikuotą aplinkosaugos vadybos sistemą, neprivalo atlikti tų dalių, kurios pripažintos lygiavertėmis šiam reglamentui, analizės.

4. Organizacijos pateikia medžiagą arba dokumentus, kuriais įrodoma, kad organizacija atitinka visus su aplinka susijusius taikomus teisinius reikalavimus.

Organizacijos gali prašyti kompetentingos vykdymo priežiūros institucijos ar institucijų pateikti informaciją pagal 32 straipsnį arba prašyti aplinkosaugos vertintojo pateikti informaciją.

Bendrijai nepriklausančių valstybių organizacijos taip pat daro nuorodą į su aplinka susijusius teisinius reikalavimus, taikomus panašioms valstybių narių, kuriose jos numato teikti paraišką, organizacijoms.

Kai yra parengti konkrečiam sektoriui skirti informaciniai dokumentai, kaip nurodyta 46 straipsnyje, organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo vertinimas atliekamas atsižvelgiant į atitinkamą dokumentą.

5. Pradinę aplinkosaugos analizę, aplinkosaugos vadybos sistemą, audito procedūrą ir jos įgyvendinimą vertina akredituotasis arba leidimą turintis aplinkosaugos vertintojas, ir tas vertintojas patvirtina aplinkosaugos ataskaitą.

5 straipsnis

Registracijos paraiška

1. Registracijos paraišką gali teikti bet kuri 4 straipsnyje išdėstyti reikalavimus atitinkanti organizacija.
2. Registracijos paraiška teikiama pagal 3 straipsnį nustatytai kompetentingai įstaigai, ir joje pateikiama:
 - a) patvirtinta elektroninė ar atspausdinta popieriuje aplinkosaugos ataskaita;
 - b) 25 straipsnio 9 dalyje nurodyta deklaracija, pasirašyta aplinkosaugos vertintojo, patvirtinusio aplinkosaugos ataskaitą;
 - c) užpildyta forma, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nurodyta informacija;
 - d) įrodymas, kad sumokėtos visos taikomos rinkliavos, jei taikytina.

3. Paraiška pateikiama valstybės narės, kurioje organizacija pateikia registracijos paraišką, (viena iš) oficialiąja (-iųjų) kalba (-ų).

III SKYRIUS

REGISTRUOTŲ ORGANIZACIJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

6 straipsnis

EMAS registracijos galiojimo pratęsimas

1. Registruota organizacija ne rečiau kaip kas trejus metus:
 - a) pateikia vertinti visą aplinkosaugos vadybos sistemą ir audito programą bei jos įgyvendinimą;
 - b) parengia aplinkosaugos ataskaitą pagal IV priede išdėstytus reikalavimus ir pateikia ją tvirtinti aplinkosaugos vertintojui;
 - c) perduoda patvirtintą aplinkosaugos ataskaitą kompetentingai įstaigai;
 - d) perduoda kompetentingai įstaigai užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtinausia VI priede išdėstyta informacija;
 - e) sumoka registracijos galiojimo pratęsimo mokestį kompetentingai įstaigai, jeigu jis taikomas.
2. Nepažeisdama 1 dalies nuostatų, per tą laikotarpį registruota organizacija:
 - a) laikydamasi audito programos, pagal III priedą atlieka savo aplinkosauginio veiksmingumo ir atitikties su aplinka susijusiems taikomiems teisiniams reikalavimams vidaus auditą;
 - b) parengia atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą pagal IV priede išdėstytus reikalavimus ir pateikia ją tvirtinti aplinkosaugos vertintojui;
 - c) perduoda patvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą kompetentingai įstaigai;
 - d) perduoda kompetentingai įstaigai užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtinausia VI priede išdėstyta informacija;
 - e) sumoka registracijos pratęsimo mokestį kompetentingai įstaigai, jeigu jis taikomas.
3. Per vieną mėnesį nuo registracijos ir per vieną mėnesį nuo registracijos pratęsimo registruotos organizacijos sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su savo atnaujinta aplinkosaugos ataskaita ir aplinkosauginio veiksmingumo ataskaita.

Šį reikalavimą registruotos organizacijos gali vykdyti pateikdamos aplinkosaugos ataskaitą ir atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą paprašius arba sukurdamos nuorodas į interneto svetaines, kuriose galima rasti šias ataskaitas.

Registruotos organizacijos nurodo visuomenės supažindinimo būdą užpildydamos VI priede nustatytą formą.

7 straipsnis

Mažoms organizacijoms taikoma leidžianti nukrypti nuostata

1. Mažai organizacijai paprašius, kompetentingos įstaigos pratęsia tai organizacijai taikomą 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą trejų metų laikotarpį iki ketverių metų arba 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą vienerių metų laikotarpį iki dvejų metų, jeigu aplinkosaugos vertintojas, kuris tikrino organizaciją, patvirtino, kad įgyvendintos visos šios sąlygos:
 - a) nėra reikšmingo pavojaus aplinkai;
 - b) organizacija nenumato jokių esminių aplinkosaugos vadybos sistemos veiklos pokyčių, kaip apibrėžta 8 straipsnyje; ir
 - c) nėra didelių vietos aplinkosaugos problemų, prie kurių prisidėtų organizacija.Pateikdama pirmoje pastraipoje nurodytą prašymą, organizacija gali naudoti VI priede nustatytą formą.
2. Kompetentinga įstaiga atmeta prašymą, jeigu neįvykdomos 1 dalyje išdėstytos sąlygos. Ji pateikia organizacijai pagrįstą paaiškinimą.
3. Organizacijos, kurioms laikotarpis pratęsiamas iki dvejų metų, kaip nurodyta 1 dalyje, nepatvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą kompetentingai įstaigai perduoda kiekvienais metais, kuriais jos atleidžiamos nuo įsipareigojimo patvirtinti atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą.

8 straipsnis

Esminiai pakeitimai

1. Jei registruota organizacija numato atlikti esminius pakeitimus, organizacija atlieka tokių pakeitimų, įskaitant jų aplinkosaugos aspektus ir poveikį aplinkai, aplinkosaugos analizę.
2. Atlikusi pakeitimų aplinkosaugos analizę, organizacija atnaujina pradinę aplinkosaugos analizę, atitinkamai pakeičia savo aplinkosaugos politiką, aplinkosaugos programą ir aplinkosaugos vadybos sistemą ir atitinkamai peržiūri bei atnaujina visą aplinkosaugos ataskaitą.
3. Visi pagal 2 dalį pakeisti ir atnaujinti dokumentai įvertinami ir patvirtinami per šešis mėnesius.
4. Po patvirtinimo organizacija kompetentingai įstaigai praneša apie pakeitimus, užpildydama VI priede pateiktą formą, ir sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su pakeitimais.

9 straipsnis

Aplinkosaugos vidaus auditas

1. Registruota organizacija nustato audito programą, kuria užtikrinama, kad ne rečiau kaip kas treji metai arba kas ketveri metai, jei taikoma 7 straipsnyje numatyta leidžianti nukrypti nuostata, pagal III priede išdėstytus reikalavimus būtų atliekamas visos organizacijos veiklos aplinkosaugos vidaus auditas.
2. Auditą atlieka auditoriai, kurie atskirai arba kartu yra kompetentingi šioms užduotims atlikti ir kurie yra pakankamai nesusię su veikla, kurios auditą jie atlieka, kad galėtų ją objektyviai vertinti.
3. Organizacijos aplinkosaugos audito programoje nustatomi kiekvieno audito arba audito ciklo tikslai, įskaitant kiekvienos veiklos rūšies audito dažnumą.
4. Kiekvieno audito ir audito ciklo pabaigoje auditoriai raštu parengia audito ataskaitą.
5. Auditorius organizacijai pateikia audito rezultatus ir išvadas.
6. Atlikus auditą organizacija parengia ir įgyvendina atitinkamą veiksmų planą.
7. Organizacija įdiegia tinkamus mechanizmus, kuriais užtikrinama, kad į audito rezultatus būtų atsižvelgiama.

10 straipsnis

EMAS logotipo naudojimas

1. Nepažeidžiant 35 straipsnio 2 dalies, V priede pateiktą EMAS logotipą gali naudoti tik registruotos organizacijos tik galiojant jų registracijai.

Logotipe visuomet nurodomas organizacijos registracijos numeris.

2. EMAS logotipas naudojamas tik pagal V priede išdėstytas technines specifikacijas.
3. Jei pagal 3 straipsnio 2 dalį organizacija nusprendžia neregistruoti visų savo vietų bendrai, ji užtikrina, kad bendraudama su visuomene ir naudodama EMAS logotipą ji aiškiai nurodytų, kurios vietos yra registruotos.

4. EMAS logotipas nenaudojamas:
 - a) žymėti produktams ir jų pakuotėms; arba
 - b) kartu su lyginamosiomis nuorodomis į kitą veiklą ir paslaugas arba taip, kad gali būti painiojamas su ekologiškų produktų ženklais.
5. Registruotos organizacijos skelbiamoje su aplinkosauga susijusioje informacijoje gali būti nurodytas EMAS logotipas, jei tokioje informacijoje daroma nuoroda į paskutinę organizacijos aplinkosaugos ataskaitą arba atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą, kuria ta informacija pagrįsta, ir jei aplinkosaugos vertintojas patvirtino, kad ji:
 - a) tiksli;
 - b) pagrįsta ir ją galima vertinti;
 - c) tinkama ir naudojama esant tinkamoms sąlygoms ar aplinkybėms;
 - d) atitinka bendrą organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą;
 - e) mažai tikėtina, kad būtų klaidingai suprasta; ir
 - f) reikšminga bendro poveikio aplinkai atžvilgiu.

IV SKYRIUS

KOMPETENTINGOMS ĮSTAIGOMS TAIKOMOS TAISYKLĖS

11 straipsnis

Kompetentingų įstaigų skyrimas ir jų paskirtis

1. Valstybės narės skiria kompetentingas įstaigas, atsakingas už Bendrijoje esančių organizacijų registraciją pagal šį reglamentą.

Valstybės narės gali numatyti, kad jų paskirtos kompetentingos įstaigos suteikia registraciją ne Bendrijoje esančioms organizacijoms ir yra už ją atsakingos pagal šį reglamentą.
2. Kompetentingos įstaigos kontroliuoja organizacijų pirmąją registraciją ir jos tęsimą registre, taip pat sustabdomą ir panaikinimą.
3. Kompetentingų įstaigų sudėtis užtikrina jų nepriklausomumą ir nešališkumą.
4. Kad kompetentingos įstaigos tinkamai atliktų savo užduotis, joms suteikiami reikiami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

5. Kompetentingos įstaigos nuosekliai taiko šį reglamentą ir dalyvauja atliekant reguliarių tarpusavio vertinimą, kaip nustatyta 17 straipsnyje.

12 straipsnis

Su registracijos procesu susijusios pareigos

1. Kompetentingos įstaigos nustato organizacijų registracijos procedūras. Visų pirma jos parengia taisykles, susijusias su:

- a) suinteresuotųjų šalių, įskaitant akreditavimo ir leidimus išduodančias įstaigas ir kompetentingas vykdymo priežiūros institucijas bei organizacijas atstovaujančius organus, pastabų dėl registracijos paraišką pateikusių ar įregistruotų organizacijų svarstymu;
- b) atsisakymu įregistruoti organizacijas, jų registracijos galiojimo sustabdymu arba panaikinimu; ir
- c) skundų ir prieštaravimų dėl jų priimtų sprendimų nagrinėjimu.

2. Kompetentingos įstaigos sukuria ir tvarko savo valstybėse narėse įregistruotų organizacijų registrą, įskaitant informaciją apie tai, kaip galima gauti jų aplinkosaugos ataskaitas ar atnaujintas aplinkosaugos ataskaitas, ir kas mėnesį tą registrą atnaujina, jeigu esama pokyčių.

Registras viešai skelbiamas interneto svetainėje.

3. Kompetentingos įstaigos kas mėnesį tiesiogiai arba per nacionalines institucijas, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė, praneša Komisijai apie registro pakeitimus, nurodytus 2 dalyje.

13 straipsnis

Organizacijų registravimas

1. Kompetentingos įstaigos svarsto organizacijų registracijos paraiškas, laikydamosi šiuo tikslu sukurtų procedūrų.

2. Organizacijai pateikus paraišką dėl registracijos, kompetentinga įstaiga įregistruoja ją ir suteikia jai registracijos numerį, jei tenkinamos visos išvardytos sąlygos:

- a) kompetentinga įstaiga gavo registracijos paraišką, kurioje pateikti visi 5 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodyti dokumentai;
- b) kompetentinga įstaiga patikrino, ar vertinimas ir patvirtinimas buvo atlikti laikantis 25, 26 ir 27 straipsnių;
- c) remdamasi gautais įrodymais, pavyzdžiui, atsakingos vykdymo priežiūros institucijos rašytine ataskaita, kompetentinga įstaiga įsitikino, kad nėra įrodymų, jog buvo pažeisti taikomi su aplinka susiję teisiniai reikalavimai;

d) suinteresuotosios šalys nepateikė skundų šiuo klausimu arba skundai buvo teigiamai išspręsti;

e) kompetentinga įstaiga, remdamasi gautais įrodymais, įsitikino, kad organizacija atitinka visus šio reglamento reikalavimus; ir

f) kompetentinga įstaiga gavo registracijos mokesčių, jeigu jis taikomas.

3. Kompetentinga įstaiga praneša organizacijai apie jos įregistravimą ir pateikia organizacijai jos registracijos numerį ir EMAS logotipą.

4. Padariusi išvadą, kad paraišką pateikusi organizacija neatitinka 2 dalyje nustatytų reikalavimų, kompetentinga įstaiga atsisako registruoti tą organizaciją ir pateikia organizacijai pagrįstą paaiškinimą.

5. Gavusi akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos rašytinę priežiūros ataskaitą, kurioje yra įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog paraišką pateikusi organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga atsisako registruoti tą organizaciją. Kompetentinga įstaiga paragina organizaciją pateikti naują registracijos paraišką.

6. Siekdama gauti įrodymų, būtinų priimti sprendimui atsisakyti registruoti organizacijas, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant organizaciją.

14 straipsnis

Organizacijos registracijos galiojimo pratęsimas

1. Kompetentinga įstaiga pratęsia organizacijos registracijos galiojimą, jei įvykdomos visos šios sąlygos:

- a) kompetentinga įstaiga gavo patvirtintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 6 straipsnio 1 dalies c punkte, patvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 6 straipsnio 2 dalies c punkte, arba nepatvirtintą atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą, nurodytą 7 straipsnio 3 dalyje;
- b) kompetentinga įstaiga gavo užpildytą formą, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nustatyta informacija, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte ir 6 straipsnio 2 dalies d punkte;
- c) kompetentinga įstaiga neturi įrodymų, kad vertinimas ir patvirtinimas buvo atlikti nesilaikant 25, 26 ir 27 straipsnių;
- d) kompetentinga įstaiga neturi įrodymų, kad organizacija nesilaiko su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų;

- e) suinteresuotosios šalys nepateikė skundų šiuo klausimu arba skundai buvo teigiamai išspręsti;
 - f) kompetentinga įstaiga, remdamasi gautais įrodymais, įsitikino, kad organizacija atitinka visus šio reglamento reikalavimus; ir
 - g) kompetentinga įstaiga gavo registracijos galiojimo pratęsimo mokestį, jeigu jis taikomas.
2. Kompetentinga įstaiga praneša organizacijai apie jos registracijos galiojimo pratęsimą.

15 straipsnis

Organizacijos registracijos galiojimo sustabdymas arba panaikinimas

1. Kai kompetentinga įstaiga mano, kad įregistruota organizacija neatitinka šio reglamento reikalavimų, ji suteikia organizacijai galimybę išsakyti savo nuomonę šuo klausimu. Organizacijai nepateikus tenkinančio atsakymo, jos registracijos galiojimas sustabdomas arba panaikinamas.
2. Gavusi akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos rašytinę priežiūros ataskaitą, kurioje yra įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog įregistruota organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga sustabdo registracijos galiojimą.
3. Organizacijos registracijos galiojimas atitinkamai sustabdomas arba panaikinamas, jei ji kompetentingai įstaigai per du mėnesius nuo pareikalavimo nepateikia kurio nors iš šių dokumentų:
- a) patvirtintos aplinkosaugos ataskaitos, atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos arba pasirašytos deklaracijos, nurodytos 25 straipsnio 9 dalyje;
 - b) formos, kurioje pateikta bent jau būtiniausia VI priede nustatyta informacija.
4. Jei kompetentinga vykdymo priežiūros institucija rašytinės ataskaitos forma praneša kompetentingai įstaigai, kad organizacija pažeidė tam tikrus jai taikomus su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimus, kompetentinga įstaiga sustabdo tos organizacijos registracijos galiojimą arba panaikina jos nuorodą registre.
5. Nusprendusi sustabdyti registracijos galiojimą arba ją panaikinti, kompetentinga įstaiga atsižvelgia bent jau į:
- a) organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams poveikį aplinkai;
 - b) organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams prognozuojamumą arba tai lemiančias aplinkybes;
 - c) ankstesnes organizacijos neatitiktis šio reglamento reikalavimams; ir
 - d) konkrečias organizacijos aplinkybes.

6. Siekdama gauti įrodymų, būtinų priimti sprendimui sustabdyti organizacijos registracijos galiojimą arba registraciją panaikinti, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant organizaciją.

7. Iš kitų šaltinių nei akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos rašytinė priežiūros ataskaita gavusi įrodymų, kad aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų, jog organizacija atitiktų šio reglamento reikalavimus, kompetentinga įstaiga konsultuojasi su akreditavimo arba leidimus išduodančia įstaiga, atliekančia aplinkosaugos vertintojo priežiūrą.

8. Kompetentinga įstaiga nurodo priemonių, kurių buvo imtasi, motyvus.

9. Kompetentinga įstaiga pateikia atitinkamai organizacijai reikiamą informaciją apie konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis.

10. Organizacijos registracijos galiojimas atnaujinamas, jeigu kompetentinga įstaiga gauna pakankamai informacijos, kad organizacija atitinka šio reglamento reikalavimus.

16 straipsnis

Kompetentingų įstaigų forumas

1. Kompetentingos įstaigos sukuria visų valstybių narių kompetentingų įstaigų forumą (toliau – kompetentingų įstaigų forumas), kurį rengia bent kartą per metus ir kuriame dalyvauja Komisijos atstovas.

Kompetentingų įstaigų forumas priima savo darbo tvarkos taisyklę.

2. Kompetentingų įstaigų forumo dalyvauja visų valstybių narių kompetentingos įstaigos. Jei valstybėje narėje įsteigtos kelios kompetentingos įstaigos, imamas reikiamų priemonių užtikrinti, kad visos jos būtų informuojamos apie kompetentingų įstaigų forumo veiklą.

3. Kompetentingų įstaigų forumas rengia gaires, skirtas užtikrinti vienodas organizacijų – ir esančių Bendrijoje, ir už jos ribų – registracijos pagal šį reglamentą procedūras, įskaitant organizacijos registracijos galiojimo pratęsimą, sustabdymą ir panaikinimą.

Kompetentingų įstaigų forumas perduoda Komisijai rekomendacinius dokumentus ir dokumentus, susijusius su tarpusavio vertinimu.

4. Rekomendaciniai dokumentai, kuriuose nurodomos kompetentingų įstaigų forumo patvirtintos derinimo procedūros, Komisijos siūlomi tvirtinti kaip tinkami dokumentai pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Tie dokumentai skelbiami viešai.

17 straipsnis

Kompetentingų įstaigų tarpusavio vertinimas

1. Kompetentingų įstaigų forumas rengia tarpusavio vertinimą, kad būtų galima nustatyti, kiek visų kompetentingų įstaigų registracijos sistemos atitinka šį reglamentą, ir plėtoti suderintą registracijos taisyklių taikymo metodą.

2. Tarpusavio vertinimas atliekamas reguliariai, ne rečiau kaip kas ketverius metus, ir jo metu, be kita ko, įvertinamos 12, 13 ir 15 straipsniuose nustatytos taisyklės ir procedūros. Tarpusavio vertinime dalyvauja visos kompetentingos įstaigos.

3. Komisija nustato tarpusavio vertinimo atlikimo tvarką, įskaitant tinkamą sprendimų, priimtų atlikus tarpusavio vertinimą, apskundimo tvarką.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4. Prieš atliekant pirmąjį tarpusavio vertinimą, nustatoma 3 dalyje nurodyta tvarka.

5. Kompetentingų įstaigų forumas reguliariai pateikia tarpusavio vertinimo ataskaitą Komisijai ir pagal 49 straipsnio 1 dalį įsteigtam komitetui.

Ta ataskaita skelbiama viešai, gavus kompetentingų įstaigų forumo ir pirmoje pastraipoje nurodyto komiteto patvirtinimą.

V SKYRIUS

APLINKOSAUGOS VERTINTOJAI

18 straipsnis

Aplinkosaugos vertintojų užduotys

1. Aplinkosaugos vertintojai tikrina, ar organizacijos aplinkosaugos analizė, aplinkosaugos politika, vadybos sistema, audito procedūros ir jų įgyvendinimas atitinka šio reglamento reikalavimus.

2. Aplinkosaugos vertintojai vertina, ar:

a) organizacija atitinka visus šio reglamento reikalavimus, susijusius su pradine aplinkosaugos analize, aplinkosaugos vadybos sistema, aplinkosaugos auditu ir jo išvadamis bei aplinkosaugos ataskaita ar atnaujinta aplinkosaugos ataskaita;

b) organizacija atitinka jai taikomus su aplinka susijusių Bendrijos, nacionalinių, regiono ir vietos teisinių reikalavimus;

c) organizacija nuolat gerina aplinkosauginį veiksmingumą; ir

d) pateikti patikimi, tikri ir teisingi duomenys bei informacija, nurodyti:

i) aplinkosaugos ataskaitoje;

ii) atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje;

iii) numatomoje tvirtinti aplinkosaugos informacijoje.

3. Aplinkosaugos vertintojai visų pirma vertina pradinės aplinkosaugos analizės, organizacijos audito ar kitų procedūrų tinkamumą, be reikalo nekartodami tų procedūrų.

4. Aplinkosaugos vertintojai vertina, ar patikimi vidaus audito rezultatai. Tam tikrais atvejais tuo tikslu jie atlieka atsitiktinius patikrinimus.

5. Vertindamas, kaip organizacija pasirengusi pirmajai registracijai, aplinkosaugos vertintojas tikrina, ar organizacija atitinka bent šiuos reikalavimus:

a) ar visapusiškai veikia aplinkosaugos vadybos sistema pagal II priedo nuostatas;

b) ar parengta ir pradėta vykdyti tiksliai suplanuota audito programa pagal III priedo nuostatas, ir ar į ją įtrauktas bent jau didžiausias poveikis aplinkai;

c) ar užbaigta vadovybinė analizė, nurodyta II priedo A dalyje; ir

d) ar parengta aplinkosaugos ataskaita remiantis IV priedo nuostatomis ir atsižvelgiant į konkrečius sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.

6. Spręsdamas, ar tęsti registraciją, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalyje, aplinkosaugos vertintojas tikrina, ar organizacija atitinka bent šiuos reikalavimus:

a) organizacija turi visapusiškai veikiančią aplinkosaugos vadybos sistemą pagal II priedo nuostatas;

b) organizacija turi visapusiškai veikiančią suplanuotą audito programą ir užbaigtas bent vienas audito ciklas pagal III priedo nuostatas;

c) organizacija užbaigė vieną vadovybinę analizę; ir

d) organizacija parengė aplinkosaugos ataskaitą remdamasi IV priedo nuostatomis ir atsižvelgdama į konkrečius sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.

7. Spręsdamas, ar tęsti registraciją, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalyje, aplinkosaugos vertintojas tikrina, ar organizacija atitinka bent šiuos reikalavimus:

- a) organizacija atliko aplinkosauginio veiksmingumo ir atitikties taikomiems su aplinka susijusių teisiniams reikalavimams vidaus auditą pagal III priedo nuostatas;
- b) organizacija šiuo metu atitinka jai taikomus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus ir nuolat gerina organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą; ir
- c) organizacija parengė atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą remdamasi IV priedo nuostatomis ir atsižvelgdama į konkrečius sektoriams skirtus informacinius dokumentus, jei jų turima.

19 straipsnis

Vertinimo dažnumas

1. Konsultuodamasis su organizacija aplinkosaugos vertintojas parengia programą, užtikrinančią, kad buvo įvertinti visi 4, 5 ir 6 straipsniuose nurodyti elementai, reikalingi registracijai ir jos galiojimo pratęsimui.

2. Aplinkosaugos vertintojas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių patvirtina atnaujintą aplinkosaugos ataskaitos arba atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos informaciją.

Atitinkamais atvejais taikoma 7 straipsnyje numatyta leidžianti nukrypti nuostata.

20 straipsnis

Reikalavimai aplinkosaugos vertintojams

1. Norėdamas gauti akreditaciją arba leidimą pagal šį reglamentą, kandidatas į aplinkosaugos vertintojus pateikia prašymą akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai, iš kurios jis siekia gauti akreditaciją arba leidimą.

Tame prašyme apibūdinama prašomos akreditacijos arba leidimo taikymo sritis pateikiant nuorodą į ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 ⁽¹⁾.

2. Aplinkosaugos vertintojas akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai pateikia atitinkamus įrodymus, patvirtinančius jo kompetenciją, įskaitant žinias, susijusias patirtį ir prašomos akreditacijos arba leidimo taikymo sričiai svarbius techninius gebėjimus, susijusius su:

- a) šiuo reglamentu;

⁽¹⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006 nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

- b) bendru aplinkosaugos vadybos sistemų veikimu;
 - c) Komisijos pagal 46 straipsnį priimtais susijusiais sektorių informaciniais dokumentais, skirtais šio reglamento taikymui;
 - d) įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais, taikomais vertinamai ir tvirtinamai veiklai;
 - e) aplinkosaugos aspektais ir poveikiu, įskaitant tvaraus vystymosi aplinkosaugos aspektą;
 - f) techniniais vertinamos ir tvirtinamos veiklos aspektais, susijusiais su aplinkosaugos klausimais;
 - g) bendru vertinamos ir tvirtinamos veiklos funkcionavimu, siekiant patikrinti vadybos sistemos tinkamumą, atsižvelgiant į organizacijos ir jos produktų, paslaugų bei veiklos sąveiką su aplinka, įskaitant bent:
 - i) organizacijos naudojamas technologijas;
 - ii) veikloje vartojamą terminiją ir priemones;
 - iii) vykdomą veiklą ir jos sąveikos su aplinka ypatumus;
 - iv) reikšmingų aplinkosaugos aspektų vertinimo metodiką;
 - v) taršos kontrolę ir jos mažinimo technologijas;
 - h) aplinkosaugos audito reikalavimais ir metodika, įskaitant gebėjimą atlikti veiksmingą aplinkosaugos vadybos sistemos vertinimo auditą, tinkamai apibrėžti audito rezultatus ir išvadas, taip pat parengti ir pateikti žodines ir rašytines audito ataskaitas, pateikti aiškų vertinimo audito protokolą;
 - i) informacijos auditu, aplinkosaugos ataskaita ir atnaujinta aplinkosaugos ataskaita, atsižvelgiant į duomenų tvarkymą, saugojimą ir apdorojimą, duomenų pateikimą rašytine ir grafine forma, kad būtų galima įvertinti galimas duomenų klaidas, rėmimąsi prielaidomis ir prognozėmis;
 - j) produktų ir paslaugų aplinkosaugos koncepcija, įskaitant aplinkosaugos aspektus ir aplinkosauginį veiksmingumą naudojimosi metu ir po to, bei duomenų, pateiktų aplinkosaugos sprendimui priimti, vientisumu.
3. Aplinkosaugos vertintojas turi įrodyti, kad jis nuolat kelia savo profesinę kvalifikaciją 2 dalyje nustatytoje srityse, o jo profesinę raidą vertina akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga.

4. Aplinkosaugos vertintojas yra išorės trečioji šalis ir pareigas vykdo nepriklausomai, visų pirma nuo organizacijos auditoriaus arba konsultanto, nešališkai ir objektyviai.

5. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad jam atliekant pareigas nedaromas joks komercinis, finansinis ar kitoks spaudimas, kuris galėtų paveikti jo sprendimą arba kelti grėsmę pasitikėjimui jo sprendimo nešališkumu ir sąžiningumu. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad būtų laikomasi visų šiuo klausimu taikomų taisyklių.

6. Siekdamas atitikti šio reglamento vertinimo ir tvirtinimo reikalavimus, aplinkosaugos vertintojas laikosi dokumentais pagrįstos metodikos ir procedūrų, įskaitant kokybės kontrolės mechanizmus ir konfidencialumo nuostatas.

7. Jeigu aplinkosaugos vertintojas yra organizacija, ji privalo turėti organizacijos schemą, kurioje nurodyta organizacijos struktūra ir darbuotojų pareigos, juridinis statusas, nuosavybės forma ir finansavimo šaltiniai.

Ta organizacijos schema skelbiama viešai.

8. Atitiktis šiems reikalavimams užtikrinama prieš akreditavimą arba leidimo išdavimą atliekant vertinimą ir akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai atliekant priežiūrą.

21 straipsnis

Papildomi reikalavimai aplinkosaugos vertintojams, kurie yra fiziniai asmenys ir individualiai atlieka vertinimą bei tvirtinimą

Fiziniai asmenys, veikiantys kaip aplinkosaugos vertintojai ir individualiai atliekantys vertinimą bei tvirtinimą, turi atitikti 20 straipsnyje nustatytus ir šiuos reikalavimus:

- jie turi turėti reikiamos kompetencijos vertinimui ir tvirtinimui srityje, kurioje suteiktas leidimas, atlikti;
- leidimo taikymo sritis atitinka jų asmeninę kompetenciją.

22 straipsnis

Papildomi reikalavimai aplinkosaugos vertintojams, veikiantiems trečiojoje šalyje

1. Kai aplinkosaugos vertintojas ketina užsiimti vertinimu ir tvirtinimu trečiojoje šalyje, jis prašo akreditacijos arba leidimo veikti tam tikrose trečiojoje šalyje.

2. Akreditacija arba leidimas veikti trečiojoje šalyje suteikiama, jei aplinkosaugos vertintojas atitinka 20 ir 21 straipsniuose nustatytus reikalavimus ir šiuos reikalavimus:

- yra susipažinęs su įstatymų ir kitų su aplinka susijusių teisės aktų reikalavimais, galiojančiais trečiojoje šalyje, kuriai siekia gauti akreditaciją arba leidimą, ir juos išmano;

- moka ir supranta trečiojos šalies, kuriai siekia gauti akreditaciją arba leidimą, oficialiąją kalbą.

3. 2 dalyje išdėstyti reikalavimai laikomi įvykdytais, kai aplinkosaugos vertintojas įrodo savo ir kvalifikuoto asmens arba organizacijos, atitinkančių tuos reikalavimus, sutartinius santykius.

Tas asmuo arba organizacija turi būti nepriklausomi nuo vertinamos organizacijos.

23 straipsnis

Aplinkosaugos vertintojų priežiūra

1. Aplinkosaugos vertintojų vertinimo ir tvirtinimo veiklos priežiūrą

- valstybėje narėje, kurioje jiems suteikta akreditacija arba leidimas, atlieka juos akreditavusi arba leidimą išdavusi akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga;

- trečiojoje šalyje atlieka akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga, suteikusi aplinkosaugos vertintojui akreditaciją arba leidimą užsiimti ta veikla;

- kitoje nei juos akreditavusioje arba leidimą išdavusioje valstybėje narėje atlieka valstybės narės, kurioje vyksta vertinimas, akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga.

2. Likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki kiekvieno vertinimo valstybėje narėje, aplinkosaugos vertintojas pateikia akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai, atsakingai už atitinkamo aplinkosaugos vertintojo veiklos priežiūrą, informaciją apie savo akreditaciją arba leidimą, taip pat vertinimo laiką ir vietą.

3. Aplinkosaugos vertintojas nedelsdamas informuoja akreditavimo arba leidimus išduodančią įstaigą apie bet kokius pokyčius, turinčius įtakos akreditacijai arba leidimui ar jų taikymo sričiai.

4. Reguliariai, ne rečiau kaip kartą per 24 mėnesius, akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga užtikrina, kad aplinkosaugos vertintojas toliau atitiktų akreditacijos arba leidimo reikalavimus ir kad būtų kontroliuojama jo atliekamo vertinimo ir tvirtinimo kokybė.

5. Priežiūra gali būti atliekama tikrinant vertintojo biurą, atliekant atsitiktinę priežiūrą organizacijose, pateikiant klausimynus, peržiūrint aplinkosaugos vertintojų patvirtintas aplinkosaugos ataskaitas arba atnaujintas aplinkosaugos ataskaitas bei vertinimo ataskaitas.

Priežiūra turi būti proporcinga aplinkosaugos vertintojo veiklai.

6. Organizacijos turi leisti akreditavimo arba leidimus išduodančioms įstaigoms prižiūrėti aplinkosaugos vertintojo atliekamą vertinimo ir tvirtinimo veiklą.

7. Akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos sprendimas panaikinti akreditaciją arba leidimą, sustabdyti jos (jo) galiojimą arba apriboti akreditacijos arba leidimo taikymo sritį priimamas tik tuo atveju, jeigu aplinkosaugos vertintojas turėjo galimybę išsakyti savo nuomonę.

8. Jeigu priežiūrą vykdanči akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga mano, kad aplinkosaugos vertintojo atlikto darbo kokybė neatitinka šio reglamento reikalavimų, rašytinė priežiūros ataskaita pateikiama atitinkamam aplinkosaugos vertintojui ir kompetentingai įstaigai, kuriai vertinama organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba kuri įregistravo atitinkamą organizaciją.

Kilus ginčui, priežiūros ataskaita pateikiama 30 straipsnyje nurodytam akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumui.

24 straipsnis

Papildomi aplinkosaugos vertintojų, veikiančių kitoje nei juos akreditavusioje arba leidimą išdavusioje valstybėje narėje, priežiūros reikalavimai

1. Vienoje valstybėje narėje akredituotas arba leidimą gavęs aplinkosaugos vertintojas, likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki vertinimo ir tvirtinimo kitoje valstybėje narėje, praneša pastarosios valstybės narės akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai:

- a) informaciją apie savo akreditaciją arba leidimą, kompetenciją, visų pirma apie su aplinka susijusių teisinių reikalavimų išmanymą bei kitos valstybės narės oficialiosios kalbos žinias, o atitinkamais atvejais – apie grupės sudėtį;
- b) vertinimo ir tvirtinimo laiką bei vietą;
- c) organizacijos adresą ir kontaktinius duomenis.

Ta informacija pateikiama prieš kiekvieną vertinimą ir tvirtinimą.

2. Akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga gali pareikalauti išsamesnės informacijos apie vertintojo žinias, susijusias su atitinkamais taikomais su aplinka susijusiais teisiniais reikalavimais.

3. Kitus nei 1 dalyje nurodytus reikalavimus akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga gali kelti tik tada, kai jie neapriboja aplinkosaugos vertintojo teisės teikti paslaugas kitoje nei akreditaciją arba leidimą suteikusioje valstybėje narėje.

4. Akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga negali naudotis 1 dalyje nurodyta procedūra, siekdama atidėti aplinkosaugos vertintojo veiklos pradžią. Jei akreditavimo arba leidimus

išduodanti įstaiga negali vykdyti savo užduočių pagal 2 ir 3 dalis iki aplinkosaugos vertintojo praneštos vertinimo ir tvirtinimo datos, nurodytos šio straipsnio 1 dalies b punkte, ji pateikia aplinkosaugos vertintojui motyvuotas priežastis.

5. Akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos negali nustatyti diskriminacinių rinkliavų už informacijos pateikimą ir priežiūrą.

6. Kai priežiūrą vykdanči akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga mano, kad aplinkosaugos vertintojo atlikto darbo kokybė neatitinka šio reglamento reikalavimų, rašytinė priežiūros ataskaita pateikiama atitinkamam aplinkosaugos vertintojui, akreditaciją arba leidimą suteikusiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai ir kompetentingai įstaigai, kuriai atitinkama organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba kuri įregistravo atitinkamą organizaciją. Kilus ginčui, priežiūros ataskaita pateikiama 30 straipsnyje nurodytam akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumui.

25 straipsnis

Vertinimo ir tvirtinimo sąlygos

1. Aplinkosaugos vertintojas veikia neviršydamas savo akreditacijos arba leidimo taikymo srities ir remdamasis su organizacija sudarytu rašytiniu susitarimu.

Tame susitarime:

- a) apibrėžiama veiklos sritis;
- b) nustatomos sąlygos, kad aplinkosaugos vertintojas galėtų veikti nepriklausomai, ir profesionaliai; ir
- c) organizacija įpareigojama reikiamu mastu bendradarbiauti.

2. Aplinkosaugos vertintojas užtikrina, kad būtų vienareikšmiškai apibrėžtos organizacijos veiklos sritys ir kad jos atitiktų tikrąją veiklos paskirstymą.

Aplinkosaugos ataskaitoje aiškiai nurodomos įvairios vertinamos ar tvirtinamos organizacijos dalys.

3. Aplinkosaugos vertintojas tikrina 18 straipsnyje nustatytus elementus.

4. Vykdydamas vertinimo ir tvirtinimo veiklą, aplinkosaugos vertintojas tikrina dokumentaciją, lankosi organizacijoje, atlieka atsitiktinius patikrinimus ir rengia pokalbius su darbuotojais.

5. Prieš aplinkos vertintojui apsilankant, organizacija jam pateikia pagrindinę informaciją apie organizaciją ir jos veiklą, aplinkosaugos politiką ir programą, organizacijoje veikiančios aplinkosaugos vadybos sistemos aprašą, atliktos aplinkosaugos analizės arba audito duomenis, tos analizės arba audito ir visų tolesnių korekcinų veiksmų ataskaitą, taip pat aplinkosaugos ataskaitos arba atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos projektą.

6. Aplinkosaugos vertintojas, remdamasis vertinimo išvadamis, parengia organizacijai rašytinę ataskaitą, kurioje nurodoma:

- a) visi klausimai, susiję su aplinkosaugos vertintojo atliktu darbu;
- b) atitiktis visiems šio reglamento reikalavimams aprašas, įskaitant patvirtinamuosius dokumentus, nustatytus faktus ir išvadas;
- c) pasiekimų ir tikslų palyginimas su ankstesnėmis aplinkosaugos ataskaitomis ir aplinkosauginio veiksmingumo įvertinimu bei nuolatinio organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo gerinimo vertinimas;
- d) jei taikoma, techniniai aplinkosaugos analizės, audito metodikos, aplinkosaugos vadybos sistemos arba bet kokios susijusios procedūros trūkumai.

7. Jei nesilaikoma šio reglamento nuostatų, ataskaitoje taip pat nurodoma:

- a) faktai ir išvados, patvirtinantys, kad organizacija neatitinka reikalavimų, ir įrodymai, kuriais tie faktai ir išvados grindžiami;
- b) prieštaravimai dėl aplinkosaugos ataskaitos arba atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos projektų bei informacija apie pakeitimus arba papildymus, kuriuos reikėtų įtraukti į aplinkosaugos ataskaitą arba atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą.

8. Atlikęs vertinimą aplinkosaugos vertintojas patvirtina organizacijos aplinkosaugos ataskaitą arba atnaujintą aplinkosaugos ataskaitą ir pripažįsta, kad organizacija atitinka šio reglamento reikalavimus, jeigu vertinimo ir patvirtinimo rezultatuose pripažįstama, jog:

- a) organizacijos aplinkosaugos ataskaitos arba atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos informacija ir duomenys yra patikimi bei teisingi ir atitinka šio reglamento reikalavimus; ir
- b) nėra faktų, įrodančių, kad organizacija nesilaiko taikomų su aplinka susijusių teisinių reikalavimų.

9. Patvirtinęs ataskaitas, aplinkosaugos vertintojas parengia VII priede nurodytą pasirašytą deklaraciją, kuria patvirtinama, kad vertinimas ir patvirtinimas buvo atlikti laikantis šio reglamento.

10. Vienoje valstybėje narėje akredituoti arba leidimus gavę aplinkosaugos vertintojai gali užsiimti vertinimo ir tvirtinimo veikla kitoje valstybėje narėje laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.

Vertinimo ar tvirtinimo veiklos priežiūrą atlieka valstybės narės, kurioje ši veikla bus atliekama, akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga. Apie veiklos pradžią šiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai pranešama laikantis 24 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino.

26 straipsnis

Mažų organizacijų vertinimas ir tvirtinimas

1. Vykdydamas vertinimo ir tvirtinimo veiklą, aplinkosaugos vertintojas atsižvelgia į mažų organizacijų konkrečius ypatumus, taip pat į šiuos aspektus:

- a) trumpą komunikacijos grandinę;
- b) platesnio profilio darbuotojus;
- c) mokymą darbo vietoje;
- d) gebėjimą greitai prisitaikyti prie pokyčių; ir
- e) ribotą procedūrų dokumentavimą.

2. Aplinkosaugos vertintojas vertinimą ar tvirtinimą atlieka be reikalo nesukeldamas naštos mažoms organizacijoms.

3. Aplinkosaugos vertintojas atsižvelgia į objektyvius įrodymus, patvirtinančius, kad sistema veiksminga, taip pat į tai, kad egzistuoja organizacijos procedūros, kurios yra proporcingos veiklos mastui ir kompleksiskumui, į su veikla susijusio poveikio aplinkai pobūdį ir operatorių kvalifikaciją.

27 straipsnis

Vertinimo ir tvirtinimo trečiojoje šalyje sąlygos

1. Vienoje valstybėje narėje akredituoti ar gavę leidimą aplinkosaugos vertintojai gali atlikti trečiojoje šalyje esančios organizacijos vertinimą ir tvirtinimą, laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.

2. Likus ne mažiau kaip šešioms savaitėms iki kiekvieno vertinimo ar tvirtinimo trečiojoje šalyje, aplinkosaugos vertintojas pateikia valstybės narės, kurioje atitinkama organizacija ketina pateikti registracijos paraišką arba yra registruota, akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai informaciją apie savo akreditaciją arba leidimą, taip pat vertinimo ir tvirtinimo laiką bei vietą.

3. Vertinimo ir tvirtinimo veiklos priežiūrą atlieka valstybės narės, kurioje akredituotas arba leidimą gavo aplinkosaugos vertintojas, akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga. Apie veiklos pradžią šiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai pranešama laikantis 2 dalyje nustatyto termino.

VI SKYRIUS

AKREDITAVIMO IR LEIDIMUS IŠDUODANČIOS ĮSTAIGOS

28 straipsnis

Akreditavimas ir leidimų išdavimas

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 4 straipsnį valstybių narių paskirtos akreditavimo įstaigos yra atsakingos už aplinkosaugos vertintojų akreditaciją ir jų pagal šį reglamentą atliekamos veiklos priežiūrą.

2. Valstybės narės pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 5 straipsnio 2 dalį gali paskirti leidimus išduodančią įstaigą, kuri atsakinga už leidimų išdavimą aplinkosaugos vertintojams bei jų priežiūrą.

3. Valstybės narės gali nuspręsti neleisti suteikti aplinkosaugos vertintojo akreditacijos arba leidimo fiziniams asmenims.

4. Aplinkosaugos vertintojo kompetenciją akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos vertina atsižvelgdamos į 20, 21 ir 22 straipsniuose nustatytus elementus, reikšmingus prašomos akreditacijos arba leidimo taikymo sričiai.

5. Aplinkosaugos vertintojų akreditacijos arba leidimo taikymo sritis apibrėžiama remiantis Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatyto ūkinės veiklos klasifikatoriumi. Ta taikymo sritis apribojama pagal aplinkosaugos vertintojo kompetenciją, prireikus taip pat atsižvelgiama į veiklos apimtį ir sudėtingumą.

6. Akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos nustato tinkamas aplinkosaugos vertintojo akreditacijos arba leidimo, atsakymo suteikti akreditaciją arba leidimą, akreditacijos arba leidimo sustabdymo ir panaikinimo bei aplinkosaugos vertintojo priežiūros procedūras.

Tose procedūrose numatomi suinteresuotųjų šalių, įskaitant kompetingas įstaigas ir organizacijoms atstovaujančius organus, pastabų apie paraiškas pateikusius ir akredituotus arba leidimus gavusius aplinkosaugos vertintojus svarstymo mechanizmai.

7. Jei akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga atsisako suteikti akreditaciją arba leidimą, aplinkosaugos vertintojui pranešamas sprendimo priežastys.

8. Akreditavimo arba leidimus išduodančios įstaigos sudaro, tikslina ir atnaujina aplinkosaugos vertintojų ir jų akreditacijos arba leidimo taikymo sričių valstybėse narėse sąrašą ir kas mėnesį tiesiogiai arba per nacionalines institucijas, kaip nusprendžia atitinkama valstybė narė, praneša apie to sąrašo pakeitimus Komisijai bei valstybės narėms, kurioje yra akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga, kompetentingai įstaigai.

9. Vadovaudamasi veiklos stebėsenos taisyklėmis ir procedūromis, nustatytomis Reglamento (EB) Nr. 765/2008 5 straipsnio 3 dalyje, akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos, pasikonsultavusios su atitinkamu aplinkosaugos vertintoju, parengia priežiūros ataskaitą, jei nusprendžia, kad:

- a) aplinkosaugos vertintojo darbas nebuvo atliktas pakankamai gerai, kad užtikrintų organizacijos atitikimą šio reglamento reikalavimams; arba
- b) aplinkosaugos vertintojas vertinimo ir tvirtinimo veiklą atliks pažeisdamas vieną ar kelis šio reglamento reikalavimus.

Ši ataskaita pateikiama valstybės narės, kurioje organizacija registruota arba pateikė registracijos paraišką, kompetentingai įstaigai ir prireikus akreditaciją arba leidimą suteikusiai akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai.

29 straipsnis

Akreditacijos ar leidimo sustabdymas ir panaikinimas

1. Sustabdant arba panaikinant akreditaciją arba leidimą, būtina konsultuotis su suinteresuotais šalimis, įskaitant aplinkosaugos vertintoją, siekiant pateikti akreditavimo arba leidimus išduodančiai įstaigai būtiną informaciją sprendimui priimti.

2. Akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga informuoja aplinkosaugos vertintoją apie taikytų priemonių priežastis ir prireikus apie klausimo svarstymą su kompetentinga vykdymo priežiūros institucija.

3. Atsižvelgiant į teisinių reikalavimų nesilaikymo ar pažeidimo pobūdį ir apimtį, akreditacija arba leidimas sustabdoma (-as) arba panaikinama (-as), kol užtikrinama, kad aplinkosaugos vertintojas laikosi šio reglamento.

4. Akreditacijos arba leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai akreditavimo arba leidimus išduodanti įstaiga gauna pakankamai informacijos, kad aplinkosaugos vertintojas laikosi šio reglamento.

30 straipsnis

Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas

1. Įsteigiamas forumas, kurį sudaro visų valstybių narių visos akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos (toliau - akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas), ir kuris susitinka ne rečiau kaip kartą per metus, dalyvaujant Komisijos atstovui.

2. Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumo uždutis – užtikrinti suderintas procedūras, susijusias su:

- a) aplinkosaugos vertintojų akreditacija ar leidimų išdavimu pagal šį reglamentą, įskaitant atsakymą suteikti akreditaciją ar leidimą, jų galiojimo sustabdymą ir panaikinimą;
- b) akredituotųjų ar leidimą gavusių aplinkosaugos vertintojų veiklos priežiūra.

3. Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas renigia rekomendacijas akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų kompetencijos klausimais.
4. Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas priima savo darbo tvarkos taisykles.
5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos rekomendacijos ir 4 dalyje nurodytos darbo tvarkos taisyklės pateikiamos Komisijai.
6. Rekomendaciniai dokumentai, kuriuose nurodomos akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumo patvirtintos derinimo procedūros, Komisijos siūlomi tvirtinti kaip tinkami dokumentai pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Šie dokumentai skelbiami viešai.

31 straipsnis

Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų tarpusavio vertinimas

1. Tarpusavio vertinimas, susijęs su aplinkosaugos vertintojų akreditacija ir leidimų jiems išdavimu pagal šį reglamentą, kuri rengia akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas, atliekamas reguliariai ir ne rečiau kaip kas ketverius metus ir jį sudaro 28 ir 29 straipsniuose nustatyti taisyklių ir procedūrų įvertinimas.

Tarpusavio vertinime dalyvauja visos akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos.

2. Akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas reguliariai pateikia Komisijai ir pagal 49 straipsnio 1 dalį įsteigtam komitetui tarpusavio vertinimo ataskaitą.

Ta ataskaita skelbiama viešai, kai ją patvirtina akreditavimo ir leidimus išduodančių įstaigų forumas ir pirmoje pastraipoje nurodytas komitetas.

VII SKYRIUS

VALSTYBĖMS NARĖMS TAIKOMOS TAISYKLĖS

32 straipsnis

Pagalba organizacijoms, susijusi su aplinka susijusių teisinių reikalavimų laikymusi

1. Valstybės narės užtikrina, kad organizacijos galėtų naudotis informacija ir pagalba, susijusia su aplinka susijusiais tos valstybės narės teisiniais reikalavimais.
2. Pagalbą sudaro:
 - a) informacija apie taikomus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus;

- b) kompetentingų vykdymo priežiūros institucijų nurodymas konkrečių su aplinka susijusių teisinių reikalavimų, kurie nustatyti kaip taikomi, atveju.

3. Valstybės narės gali perduoti 1 ir 2 dalyse nurodytas užduotis kompetentingoms įstaigoms arba bet kuriai kitai įstaigai, turinčiai reikiamų žinių ir reikiamų išteklių užduočiai atlikti.

4. Valstybės narės užtikrina, kad vykdymo priežiūros institucijos atsakytų bent į mažų organizacijų užklausas dėl joms taikomų su aplinka susijusių teisinių reikalavimų, kurie priklauso jų kompetencijai, ir suteiktų organizacijoms informaciją apie būdus, kaip įrodyti, kad organizacijos atitinka atitinkamus teisinius reikalavimus.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos vykdymo priežiūros institucijos praneštų kompetentingai įstaigai, įregistruusiai organizacijai, apie tai, kad įregistruota organizacija neatitinka taikomų su aplinka susijusių teisinių reikalavimų.

Kompetentinga vykdymo priežiūros institucija apie tai praneša tai kompetentingai įstaigai kuo skubiau ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį po to, kai sužinojo, kad nesilaikoma reikalavimų.

33 straipsnis

EMAS propagavimas

1. Valstybės narės kartu su kompetentingomis įstaigomis, vykdymo priežiūros institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, propaguoja EMAS sistemą, atsižvelgdamos į 34–38 straipsniuose nurodytą veiklą.

2. Tuo tikslu valstybės narės gali parengti propagavimo strategiją, kuri bus reguliariai persvarstoma.

34 straipsnis

Informavimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių informacijai teikti:

- a) visuomenei apie EMAS tikslus ir pagrindines sudedamąsias dalis;
- b) organizacijoms apie šio reglamento turinį.

2. Valstybės narės atitinkamai atvejais naudoja specializuotus leidinius, vietos spaudą, reklamines kampanijas arba kitas funkcines priemones, siekdamos labiau supažindinti visuomenę su EMAS.

Valstybės narės gali bendradarbiauti visų pirma su pramonės asociacijomis, vartotojų organizacijomis, aplinkosaugos organizacijomis, profesinėmis sąjungomis, vietos institucijomis ir kitais atitinkamai suinteresuotaisiais subjektais.

35 straipsnis

Propagavimo priemonės

1. Valstybės narės vykdo EMAS propagavimo veiklą. Ši veikla gali būti:
 - a) visų suinteresuotųjų šalių skatinimas keistis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais EMAS srityje;
 - b) veiksmingų EMAS propagavimo priemonių kūrimas ir bendras jų taikymas su organizacijomis;
 - c) techninės pagalbos teikimas organizacijoms apibrėžiant ir įgyvendinant savo su EMAS susijusių rinkodaros veiklą;
 - d) organizacijų partnerystės skatinimas siekiant propaguoti EMAS.
2. EMAS logotipą be registracijos numerio gali naudoti kompetentingos įstaigos, akreditavimo ir leidimus išduodančios įstaigos, nacionalinės institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai rinkodaros ir propagavimo tikslais, susijusiais su EMAS. Tokiais atvejais naudojamas V priede pateiktas EMAS logotipas neturi sudaryti įspūdžio, kad naudotojas yra įregistruotas, jeigu taip nėra.

36 straipsnis

Mažų organizacijų skatinimas taikyti sistemą

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad skatintų mažas organizacijas taikyti sistemą, *inter alia*;

- a) sudarydamos palankesnes galimybes gauti informaciją ir naudotis specialiai joms pritaikytais paramos fondais;
- b) užtikrindamos sistemos taikymą skatinančias, normos ribas atitinkančias registracijos rinkliavas;
- c) skatindamos taikyti techninės pagalbos priemones.

37 straipsnis

Grupių ir pakopinis metodas

1. Valstybės narės skatina vietos valdžios institucijas, dalyvaujant pramonės asociacijoms, prekybos rūmams ir kitoms suinteresuotoms šalims, teikti specialią paramą organizacijų grupėms, kad jos atitiktų 4, 5 ir 6 straipsniuose nurodytus registracijos reikalavimus.

Kiekviena iš grupės organizacijų turi būti atskirai įregistruota.

2. Valstybės narės skatina organizacijas įgyvendinti aplinkosaugos vadybos sistemą. Visų pirma jos skatina taikyti pakopinį metodą, skatinantį užsiregistruoti EMAS.

3. Pagal 1 ir 2 dalis nustatytos sistemos turi veikti taip, kad jas taikantys dalyviai, ypač mažos organizacijos, išvengtų nereikalingų išlaidų.

38 straipsnis

EMAS ir kitos Bendrijos politikos kryptys bei priemonės

1. Nedarant poveikio Bendrijos teisės aktų taikymui, valstybės narės svarsto, kaip:
 - a) į registraciją EMAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti rengiant naujus teisės aktus;
 - b) registraciją EMAS pagal šį reglamentą galima naudoti kaip priemonę taikant ir vykdam teisės aktus;
 - c) į registraciją EMAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti vykdam viešuosius pirkimus ir pirkimus.
2. Nedarant poveikio Bendrijos teisės aktų, ypač konkurencijos, apmokestinimo ir valstybės pagalbos teisės aktų, taikymui, valstybės narės prirėikus imasi priemonių, palengvinančių sąlygas organizacijoms registruotis EMAS arba tęsti registraciją.

Tos priemonės gali apimti, *inter alia*;

- a) reguliavimo nuostatų mažinimą, kad įregistruota organizacija būtų laikoma atitinkančia tam tikrus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus, nustatytus kituose kompetentingų įstaigų nurodytuose teisės aktuose;
- b) geresnę reglamentavimą, t. y. keičiant kitas teisės priemones, kad būtų pašalinta, sumažinta arba supaprastinta EMAS taikantioms organizacijoms tenkanti našta, siekiant paskatinti veiksmingą rinkų veikimą ir padidinti konkurencingumą.

39 straipsnis

Rinkliavos

1. Valstybės narės gali imti rinkliavas atsižvelgdamos į:
 - a) išlaidas, kurias pagal 32 straipsnį valstybių narių paskirtos arba tuo tikslu įsteigtos įstaigos patyrė teikdamos informaciją ir pagalbą organizacijoms;
 - b) išlaidas, patirtas akredituojant aplinkosaugos vertintojus, išduodant jiems leidimus ir atliekant jų priežiūrą;
 - c) kompetentingų įstaigų patirtas registracijos, registracijos tęsimo, sustabdymo ir panaikinimo išlaidas, taip pat papildomas už Bendrijos ribų veikiančių organizacijų patirtas tų procedūrų administravimo išlaidas.

Tos rinkliavos negali viršyti priimtino dydžio ir turi būti proporcingos organizacijos dydžiui ir atliktino darbo apimčiai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad organizacijos būtų informuotos apie visas taikomas rinkliavas.

40 straipsnis

Nuostatų nesilaikymas

1. Tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento, valstybės narės imasi reikiamų teisinių arba administracinių priemonių.

2. Valstybės narės imasi veiksmingų priemonių, užkertančių kelią naudoti EMAS logotipą pažeidžiant šį reglamentą.

Gali būti taikomos nuostatos, nustatytos pagal 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ⁽¹⁾.

41 straipsnis

Informacijos ir ataskaitų teikimas Komisijai

1. Valstybės narės informuoja Komisiją apie kompetentingų įstaigų ir akreditavimo bei leidimus išduodančių įstaigų struktūrą ir su jų veikla susijusias procedūras bei prireikus atnaujina tą informaciją.

2. Valstybės narės kas dvejus metus teikia Komisijai atnaujintą informaciją apie priemones, kurių ėmėsi pagal šį reglamentą.

Tose ataskaitose valstybės narės atsižvelgia į naujausią Komisijos ataskaitą, pagal 47 straipsnį pateiktą Europos Parlamentui ir Tarybai.

VIII SKYRIUS

KOMISIJAI TAIKOMOS TAIŠYKLĖS

42 straipsnis

Informavimas

1. Komisija teikia informaciją:

- a) visuomenei apie EMAS tikslus ir pagrindines sudedamąsias dalis;
- b) organizacijoms apie šio reglamento turinį.

⁽¹⁾ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

2. Komisija tvarko ir užtikrina viešą prieigą prie:

- a) aplinkosaugos vertintojų ir registruotų organizacijų registro;
- b) aplinkosaugos ataskaitų elektroninės duomenų bazės;
- c) geriausios praktikos pavyzdžių EMAS srityje, *inter alia*, veiksmingų EMAS propagavimo priemonių ir techninės pagalbos organizacijoms pavyzdžių, duomenų bazės;
- d) Bendrijos išteklių, skirtų EMAS įgyvendinimui ir susijusiems projektams bei veiklai finansuoti, sąrašo.

43 straipsnis

Bendradarbiavimas ir koordinavimas

1. Komisija atitinkamai skatina valstybių narių bendradarbiavimą visų pirma, kad visoje Bendrijoje vienodai ir nuosekliai būtų taikomos taisyklės, susijusios su:

- a) organizacijų registracija;
- b) aplinkosaugos vertintojais;
- c) 32 straipsnyje nurodyta informacija ir pagalba.

2. Nedarant poveikio Bendrijos viešųjų pirkimų teisės aktų taikymui, Komisija ir kitos Bendrijos institucijos bei įstaigos, rengdamos rangos ir paslaugų sutarčių vykdymo sąlygas, prireikus remiasi EMAS ar kitomis pagal 45 straipsnį pripažintomis arba lygiavertėmis aplinkosaugos vadybos sistemomis.

44 straipsnis

EMAS integravimas į kitas Bendrijos politikos sritis ir priemones

Komisija svarsto, kaip:

- 1. į registraciją EMAS pagal šį reglamentą galima atsižvelgti renkant naujus teisės aktus ir tikslinant galiojančius teisės aktus, visų pirma mažinant reguliavimo nuostatas ir taikant geresnio reglamentavimo principą, kaip aprašyta 38 straipsnio 2 dalyje;
- 2. registraciją EMAS pagal šį reglamentą galima naudoti kaip priemonę taikant ir vykdančią teisės aktus.

45 straipsnis

Santykis su kitomis aplinkosaugos vadybos sistemomis

1. Valstybės narės gali pateikti Komisijai rašytinį prašymą pripažinti esamas aplinkosaugos vadybos sistemas ar jų dalis, kurios yra patvirtintos pagal tinkamas nacionaliniu arba regionų lygiu pripažintas sertifikavimo procedūras, atitinkančiomis atitinkamus šio reglamento reikalavimus.
2. Valstybės narės savo prašyme nurodo konkrečias aplinkosaugos vadybos sistemos dalis ir atitinkamus šio reglamento reikalavimus.
3. Valstybės narės pateikia įrodymus, patvirtinančius, kad visos konkrečios tų aplinkosaugos vadybos sistemos dalys atitinka šio reglamento reikalavimus.
4. Išnagrinėjusi 1 dalyje nurodytą prašymą ir pagal 49 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą, Komisija pripažįsta konkrečias aplinkosaugos vadybos sistemos dalis bei sertifikavimo įstaigoms keliamus akreditacijos arba leidimo išdavimo reikalavimus, jei mano, kad valstybė narė:
 - a) savo prašyme pakankamai aiškiai nurodė konkrečias aplinkosaugos vadybos sistemos dalis ir atitinkamus šio reglamento reikalavimus;
 - b) pateikė pakankamų įrodymų, patvirtinančių, kad visos konkrečios aplinkosaugos vadybos sistemos dalys atitinka šio reglamento reikalavimus.
5. Informaciją apie pripažintas aplinkosaugos vadybos sistemas, įskaitant I priede nurodytus konkrečius tai informacijai taikomus EMAS skyrius, ir pripažintus akreditacijos arba leidimo išdavimo reikalavimus Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

46 straipsnis

Informacinių dokumentų ir vadovų rengimas

1. Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, parengia konkrečioms sektoriams skirtus informacinius dokumentus, kurie apima:
 - a) gerąją aplinkosaugos vadybos patirtį;
 - b) aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius konkrečiuose sektoriuose;
 - c) tam tikrais atvejais pažangos kriterijus ir aplinkosauginio veiksmingumo lygius nustatančias klasifikavimo sistemas.

Komisija taip pat gali parengti informacinius dokumentus, kuriais galėtų naudotis įvairūs sektoriai.

2. Komisija atsižvelgia į galiojančius informacinius dokumentus ir aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, parengtus pagal kitą Bendrijos aplinkosaugos politiką ir priemones ar tarptautinius standartus.

3. Ne vėliau kaip 2010 m. pabaigoje Komisija parengia darbo planą, kuriame išdėstomas preliminarus sąrašas sektorių, kuriems bus teikiama pirmenybė rengiant konkrečioms sektoriams ir įvairiems sektoriams skirtus informacinius dokumentus.

Darbo planas skelbiamas viešai ir reguliariai atnaujinamas.

4. Komisija, bendradarbiaudama su kompetentingų įstaigų forumu, parengia ne Bendrijoje veikiančių organizacijų registravimo vadovą.

5. Komisija paskelbia naudojimo vadovą, kuriame numatytos dalyvavimo EMAS pakopos.

Tas vadovas parengiamas visomis Europos Sąjungos institucijų oficialiosiomis kalbomis ir skelbiamas internete.

6. Pagal 1 ir 4 dalis parengti dokumentai pateikiami priimti. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

47 straipsnis

Ataskaitų rengimas

Kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje nurodomi veiksmai ir priemonės, kurių imtasi pagal šį skyrių, ir iš valstybių narių pagal 41 straipsnį gautą informaciją.

Ataskaitoje pateikiamas sistemos poveikio aplinkai ir su dalyvių skaičiumi susijusių tendencijų įvertinimas.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48 straipsnis

Priedų pakeitimai

1. Jei būtina ar tinkama, Komisija gali iš dalies keisti priedus, atsižvelgdama į taikant EMAS sukauptą patirtį, jei nustatomas poreikis tiksliau apibrėžti EMAS reikalavimus, ir į tarptautinių standartų pakeitimus arba naujus standartus, kurie reikšmingi šio reglamento veiksmingumui.

2. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, tvirtinamos pagal 49 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

49 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.
3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Tarybos sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

50 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip 2015 m. sausio 11 d. Komisija peržiūri EMAS, atsižvelgdama į taikant sistemą sukauptą patirtį ir į tarptautines tendencijas. Ji atsižvelgia į Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 47 straipsnį teikiamas ataskaitas.

51 straipsnis

Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Panaikinami šie teisės aktai:
 - a) Reglamentas (EB) Nr. 761/2001;
 - b) 2001 m. rugsėjo 7 d. Komisijos sprendimas 2001/681/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) įgyvendinimo gairių ⁽¹⁾;

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2009 m. lapkričio 25 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkė
A. TORSTENSSON

- c) 2006 m. kovo 1 d. Komisijos sprendimas 2006/193/EB, nustatantis EMAS emblemos naudojimo išskirtiniais atvejais ant vežimo ir tretinių pakuočių taisyklės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ⁽²⁾.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies:
 - a) pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 įsteigtos nacionalinės akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos tęsia savo veiklą. Valstybės narės koreguoja procedūras, kurių laikosi akreditavimo įstaigos ir kompetentingos įstaigos, vadovaudamosi šio reglamento nuostatomis. Valstybės narės užtikrina, kad pakoreguotas procedūras įgyvendinančios sistemos pradėtų visapusiškai veikti ne vėliau kaip 2011 m. sausio 11 d.;
 - b) pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 įregistruotos organizacijos lieka EMAS registre. Per kitą organizacijos vertinimą aplinkosaugos vertintojas tikrina, ar ji atitinka naujus šio reglamento reikalavimus. Jei kitas vertinimas atliekamas anksčiau nei 2010 m. liepos 11 d., kito vertinimo terminas, pritarus aplinkosaugos vertintojui ir kompetentingoms įstaigoms, gali būti pratęstas šešiais mėnesiais;
 - c) pagal Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 akredituoti aplinkosaugos vertintojai gali tęsti savo veiklą laikydamiesi šiame reglamente nustatytų reikalavimų.
3. Nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal VIII priede pateiktą atitikties lentelę.

52 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁽¹⁾ OL L 247, 2001 9 17, p. 24.

⁽²⁾ OL L 70, 2006 3 9, p. 63.

I PRIEDAS

APLINKOSAUGOS ANALIZĖ

Aplinkosaugos analizė apima tokius aspektus:

1. **Nustatomi su aplinka susiję taikomi teisiniai reikalavimai.**

Organizacija ne tik sudaro taikomų teisinių reikalavimų sąrašą, bet ir nurodo, kaip galima įrodyti, kad ji laikosi įvairių reikalavimų.

2. Nustatomi visi tiesioginiai ir netiesioginiai aplinkosaugos aspektai, darantys reikšmingą poveikį aplinkai, jie atitinkamai kokybiškai ir kiekybiškai apibrėžiami ir sudaromas reikšmingų aspektų sąrašas.

Vertindama aplinkosaugos aspekto reikšmingumą, organizacija atsižvelgia į:

- i) galimybę sukelti žalą aplinkai;
- ii) vietos, regiono arba pasaulio aplinkos pažeidžiamumą;
- iii) aspekto ar poveikio mastą, atvejų skaičių, dažnį ir grįžtamumą;
- iv) tai, ar yra susijusių aplinkos teisės aktų ir kokie jų reikalavimai;
- v) svarbą suinteresuotiesiems subjektams ir organizacijos darbuotojams.

a) Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai

Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai yra susiję su pačios organizacijos veikla, produktais ir paslaugomis, kurių valdymą ji tiesiogiai kontroliuoja.

Visos organizacijos turi atsižvelgti į tiesioginius savo veiklos aspektus.

Tiesioginiai aplinkosaugos aspektai yra susiję su toliau išvardytais dalykais, bet jais neapsiriboja:

- i) teisiniais reikalavimais ir leidimų apribojimais;
- ii) teršalų išmetimu į atmosferą;
- iii) teršalų išleidimu į vandenį;
- iv) kietųjų ir kitokių atliekų (visų pirma pavojingų atliekų) gamyba, perdirbimu, pakartotiniu naudojimu, transportavimu ir šalinimu;
- v) žemės naudojimu ir jos tarša;
- vi) gamtos išteklių ir žaliavų (įskaitant energiją) naudojimu;
- vii) priedų ir priedėlių bei pusfabrikačių naudojimu;
- viii) vietinio masto problemomis (triukšmu, vibracija, kvapu, dulkėmis, vaizdu ir t. t.);
- ix) transporto klausimais (vežant prekes ir teikiant paslaugas);
- x) ekologinių avarijų ir poveikio aplinkai, kurie atsiranda ar gali atsirasti dėl incidentų, avarijų ir galimų ekstremalių situacijų, grėsmė;
- xi) poveikiu biologinei įvairovei.

b) Netiesioginiai aplinkosaugos aspektai

Netiesioginiai aplinkosaugos aspektai gali būti organizacijos ir trečiųjų šalių sąveikos rezultatas; organizacija, norinti būti įregistruota EMAS, gali daryti tam tikrą įtaką tokiams sąveikams.

Svarbu, kad nepramoninės organizacijos, pavyzdžiui, vietos valdžios institucijos arba finansų institucijos, taip pat atsižvelgtų į su jų pagrindine veikla susijusius aplinkosaugos aspektus. Tik su organizacijos teritorija ir infrastruktūra susijusių aplinkosaugos aspektų aprašo nepakanka.

Tai apima šiuos aspektus, bet jais neapsiriboja:

- i) klausimus, susijusius su produkto būvio ciklu (projektavimą, sukūrimą, pakavimą, transportavimą, naudojimą ir atliekų utilizavimą ir (arba) šalinimą);
- ii) kapitalo investicijas, paskolų teikimą ir draudimo paslaugas;
- iii) naujas rinkas;
- iv) paslaugų pasirinkimą ir jų struktūrą (pvz., transportas arba viešojo maitinimo verslą);
- v) administracinius ir planavimo sprendimus;
- vi) produkcijos asortimento struktūrą;
- vii) rangovų, subrangovų ir tiekėjų aplinkosauginį veiksmingumą ir praktiką.

Organizacijos turi galėti įrodyti, kad reikšmingi aplinkosaugos aspektai, susiję su jų taikomomis viešųjų pirkimų procedūromis, yra nustatyti ir kad valdymo sistemoje atsižvelgiama į su šiais aspektais susijusį reikšmingą poveikį aplinkai. Organizacija turėtų stengtis užtikrinti, kad tiekėjai ir organizacijos vardu veikiantys subjektai, vykdydami veiklą pagal sutartį, laikytųsi organizacijos aplinkosaugos politikos.

Organizacija turi įvertinti, kiek įtakos ji gali turėti šiems netiesioginiams aplinkosaugos aspektams ir kokių priemonių ji gali imtis aplinkosaugos poveikiui mažinti.

3. Poveikio aplinkai reikšmingumo vertinimo kriterijų apibūdinimas

Organizacija apibrėžia savo veiklos, produktų ir paslaugų aplinkosaugos aspektų reikšmingumo vertinimo kriterijus, kad galėtų nustatyti, kurie iš šių aspektų daro reikšmingą poveikį aplinkai.

Rengdama kriterijus, organizacija atsižvelgia į Bendrijos teisės aktus; kriterijai turi būti išsamūs, atkuriami, viešai skelbiami, ir turi būti įmanoma nepriklausomai juos patikrinti.

Nustatant organizacijos aplinkosaugos aspektų reikšmingumo vertinimo kriterijus, gali būti atsižvelgiama į tokius klausimus, bet jais neapsiribojama:

- a) informaciją apie aplinkos būklę, siekiant nustatyti, kokia organizacijos veikla, kokie produktai ir kokios paslaugos gali daryti poveikį aplinkai;
- b) organizacijos turimus duomenis apie medžiagų ir energijos sąnaudas, į aplinką išleidžiamus teršalus, atliekas ir į atmosferą išmetamus teršalus aplinkai keliamo pavojaus atžvilgiu;
- c) suinteresuotųjų šalių nuomones;
- d) reglamentuojamą organizacijos veiklą aplinkosaugos srityje;
- e) veiklą viešųjų pirkimų srityje;
- f) organizacijos produktų projektavimą, kūrimą, gamybą, platinimą, priežiūrą, panaudojimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir šalinimą;
- g) organizacijos veiklą, dėl kurios patiriama daugiausia su aplinkos apsauga susijusių išlaidų ir dėl kurios suteikiama daugiausia naudos aplinkai.

Vertindama savo veiklos poveikio aplinkai reikšmę, organizacija apsvaisto ne tik įprastines veiklos sąlygas, bet ir veiklos pradžios bei jos nutraukimo sąlygas ir realiai prognozuojamas avarines sąlygas. Būtina atsižvelgti į buvusią, dabartinę ir planuojamą veiklą.

4. Visos taikomos aplinkosaugos vadybos praktikos ir procedūrų analizė.

5. Ankstesnių incidentų tyrimo rezultatų vertinimas.

II PRIEDAS

Aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai ir papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai

EMAS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai atitinka EN ISO 14001:2004 standarto 4 skirsnyje nustatytus reikalavimus. Šie reikalavimai pateikiami kairėje lentelės skiltyje, kuri yra šio priedo A dalis.

Be to, registruotos organizacijos turi išspręsti keletą papildomų klausimų, tiesiogiai susijusių su kai kuriais EN ISO 14001:2004 standarto 4 skirsnio elementais. Šie papildomi reikalavimai yra išvardyti dešinėje lentelės skiltyje; ji yra šio priedo B dalis.

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
<p>Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS) taikančios organizacijos turi atitikti tarptautinio standarto EN ISO 14001:2004 reikalavimus, kurie yra aprašyti Europos standarto 4 skirsnyje ⁽¹⁾ ir išsamiai pateikiami toliau:</p> <p>A. Aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimai</p> <p>A.1. Bendrieji reikalavimai</p> <p>Organizacija turi sukurti, įforminti dokumentais, įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolatos gerinti aplinkos apsaugos vadybos sistemą pagal šio tarptautinio standarto reikalavimus ir apibrėžti, kaip ji įvykdys šiuos reikalavimus.</p> <p>Organizacija turi nustatyti ir įforminti dokumentais savo aplinkos apsaugos vadybos sistemos taikymo sritį.</p> <p>A.2. Aplinkos apsaugos politika</p> <p>Aukščiausioji organizacijos vadovybė turi apibrėžti organizacijos aplinkos apsaugos politiką ir užtikrinti, kad nustatytoje aplinkos apsaugos vadybos sistemos taikymo srityje politika:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) atitinka organizacijos veiklų, produktų ir paslaugų pobūdį, mastą ir poveikį aplinkai; b) apima nuolatinio gerinimo ir taršos prevencijos išsipareigojimus; c) apima išsipareigojimus laikytis su organizacijos aplinkos apsaugos aspektais susijusių taikomų teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima; d) suteikia pagrindą aplinkos apsaugos tikslams ir užduotims nustatyti bei peržiūrėti; e) įforminta dokumentu, įgyvendinama ir prižiūrima; f) pateikta susipažinti visiems asmenims, dirbantiems organizacijai arba jos vardu; ir g) prieinama visuomenei. 	

⁽¹⁾ Šiame priede pateiktas tekstas naudojamas Europos standartizacijos komitetui (ESK) leidus. Visą tekstą galima išgyti iš nacionalinių standartizacijos įstaigų, kurių sąrašas pateikiamas šiame priede. Draudžiama platinti šį priedą komerciniais tikslais.

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
<p>A.3. Planavimas</p> <p>A.3.1. Aplinkos apsaugos aspektai</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip:</p> <p>a) nustatytoje aplinkos apsaugos vadybos sistemos taikymo srityje identifikuoti jos veiklą, produktų ar paslaugų aplinkos apsaugos aspektus, kuriuos ji gali valdyti ir kuriems ji gali daryti įtaką, atsižvelgdama į planuotą ar naują plėtrą arba naujas ar modifikuotas veiklas, produktus ir paslaugas; ir</p> <p>b) apibrėžti tuos aspektus, kurie daro arba gali daryti reikšmingą poveikį (-ius) aplinkai (t.y. reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus).</p> <p>Organizacija šią informaciją turi įforminti dokumentais ir nuolat atnaujinti.</p> <p>Organizacija turi užtikrinti, kad į reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus yra atsižvelgta sukuriant, įgyvendinant ir prižiūrint savo aplinkos apsaugos vadybos sistemą.</p> <p>A.3.2. Teisiniai ir kiti reikalavimai</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip:</p> <p>a) identifikuoti ir turėti priėjimą prie su jos aplinkos apsaugos aspektais susijusių taikomų teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima; ir</p> <p>b) apibrėžti, kaip tie reikalavimai taikomi jos aplinkos apsaugos aspektams.</p> <p>Organizacija turi užtikrinti, kad į tuos taikomus teisinius reikalavimus ir kitus reikalavimus, kuriuos organizacija prisiima, yra atsižvelgta kuriant, įgyvendinant ir prižiūrint jos aplinkos apsaugos vadybos sistemą.</p>	<p>B.1. Aplinkosaugos analizė</p> <p>Organizacijos atlieka pirminę I priede nustatytą aplinkosaugos analizę, siekdamos įvertinti savo aplinkosaugos aspektus bei nustatyti taikomus teisinius reikalavimus, susijusius su aplinka.</p> <p>Bendrijai nepriklausančios organizacijos taip pat daro nuorodą į su aplinka susijusius teisinius reikalavimus, taikomus panašioms valstybių narių, kuriose jos numato teikti paraišką, organizacijoms.</p> <p>B.2. Teisinė atitiktis</p> <p>Organizacijos, siekiančios būti įregistruotos EMAS, turi galėti įrodyti, kad jos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlikusios I priede numatytą aplinkosaugos analizę nustatė visus organizacijai taikomus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus ir žino jų pasekmes organizacijai; 2) užtikrina teisinę atitiktį aplinkos teisės aktų reikalavimams, įskaitant leidimus ir leidimų apribojimus; ir 3) turi procedūras, kurias taikydama organizacija gali užtikrinti nuolatinę atitiktį šiems reikalavimams.

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų sprendinių klausimai
<p>A.3.3. Tikslai, užduotys ir programa (-os)</p> <p>Organizacija atitinkamoms funkcijoms ir lygmenims turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti dokumentais įformintus aplinkos apsaugos tikslus ir užduotis.</p> <p>Tikslai ir užduotys, ten kur realu, turi būti išmatuojami ir derėti su aplinkos apsaugos politika, įskaitant taršos prevencijos, taikomų teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima, laikymosi ir nuolatinio gerinimo įsipareigojimus.</p> <p>Nustatydamą ir peržiūrėdamą savo tikslus ir užduotis, organizacija turi atsižvelgti į teisinius reikalavimus ir kitus reikalavimus, kuriuos ji prisiima, bei į savo reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus. Organizacija taip pat turi skaitytis su savo technologijos galimybėmis, savo finansiniais, veiklos ir verslo reikalavimais bei suinteresuotų šalių požiūriu.</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti programą (-as) savo aplinkos apsaugos tikslams pasiekti ir užduotims įvykdyti. Programa (-os) turi apimti:</p> <p>a) atsakomybės už tikslų ir užduočių pasiekimą pagal organizacijos funkcijas ir lygmenis paskyrimą; ir</p> <p>b) įgyvendinimo priemones ir jų įvykdymo terminus.</p> <p>A.4. Įgyvendinimas ir vykdymas</p> <p>A.4.1. Išteklių, pareigos, atsakomybė ir įgaliojimai</p> <p>Vadovybė turi garantuoti išteklius, būtinus aplinkos apsaugos vadybos sistemai sukurti, įgyvendinti, prižiūrėti ir gerinti. Išteklių apima žmogiškuosius išteklius ir specializuotus įgūdžius, organizacinę infrastruktūrą, techniką ir finansinius išteklius.</p>	<p>B.3. Aplinkosauginis veiksmingumas</p> <p>1. Organizacijos turi sugebėti įrodyti, kad vadybos sistemoje ir atliekant audito procedūras atsižvelgiama į faktinį organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą, susijusį su tiesioginiais ir netiesioginiais aspektais, nustatytais atliekant aplinkosaugos analizę pagal I priedą.</p> <p>2. Organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo įvertinimas atsižvelgiant į jos tikslus ir užduotis yra sudėtinė vadovybinės analizės dalis. Organizacija taip pat įsipareigoja nuolat gerinti savo aplinkosauginį veiksmingumą. Šiuo tikslu ji gali savo veiklą grįsti vietos, regioninėmis ir nacionalinėmis aplinkosaugos programomis.</p> <p>3. Tikslų ir užduočių įgyvendinimo priemonės negali būti aplinkosaugos tikslai. Jeigu organizacija veikia vienoje arba daugiau vietų, kiekviena vieta, kuriai taikoma EMAS, turi atitikti visus EMAS reikalavimus, įskaitant nuolatinį aplinkosauginio veiksmingumo gerinimą, kaip apibrėžta 2 straipsnio 2 dalyje.</p>

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
<p>Pareigos, atsakomybė ir įgaliojimai turi būti apibrėžti, įforminti dokumentais ir apie tai pranešta, siekiant palengvinti efektyvią aplinkos apsaugos vadybą.</p> <p>Aukščiausioji organizacijos vadovybė turi paskirti vadovybės atstovą (-us), kuris (-ie), nepaisant kitų atsakomybių, turi turėti apibrėžtas pareigas, atsakomybę ir įgaliojimus:</p> <p>a) užtikrinti, kad aplinkos apsaugos vadybos sistema yra sukurta, įgyvendinta ir prižiūrima pagal šio tarptautinio standarto reikalavimus;</p> <p>b) teikti aukščiausiosios vadovybės analizei informaciją apie aplinkos apsaugos vadybos sistemos veiksmingumą, įskaitant rekomendacijas, kaip ją gerinti.</p>	
<p>A.4.2. Kompetencija, mokymas ir supratimas</p>	<p>B.4. Darbuotojo dalyvavimas</p>
<p>Organizacija turi užtikrinti, kad visi asmenys, dirbantys jai arba jos vardu ir atliekantys darbus, kurie gali daryti žymų poveikį aplinkai, kaip yra identifikavusi organizacija, yra kompetentingi, t. y. turi tinkamą išsilavinimą, mokymą ar patirtį. Organizacija turi išsaugoti susijusius įrašus.</p> <p>Organizacija turi nustatyti su savo aplinkos apsaugos aspektais ir savo aplinkos apsaugos vadybos sistema susijusių mokymų poreikius. Ji turi suteikti mokymą arba imtis kitų veiksmų šiems poreikiams patenkinti ir turi išsaugoti susijusius įrašus.</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kad asmenys, dirbantys jai arba jos vardu, žinotų:</p> <p>a) kaip svarbu laikytis aplinkos apsaugos politikos, procedūrų ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimų;</p>	<p>1. Organizacija turėtų pripažinti, kad aktyvus darbuotojo dalyvavimas yra sėkmingo nuolatinio aplinkosaugos gerinimo varomoji jėga ir prielaida, vienas iš pagrindinių aplinkosauginio veiksmingumo gerinimo išteklių ir tinkamas būdas sėkmingai įtvirtinti aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą organizacijoje.</p> <p>2. Sąvoka „darbuotojo dalyvavimas“ apima atskiro darbuotojo ir jo atstovų dalyvavimą bei jų informavimą. Todėl turėtų būti taikoma visų lygmenų darbuotojų dalyvavimo sistema. Organizacija turėtų pripažinti, kad atsakinga, atvira dialogui ir aktyviai remianti vadovybė yra būtina sąlyga, kad šie procesai vyktų sėkmingai. Be to, reikia pabrėžti vadovybės teikiamos informacijos darbuotojams svarbą.</p>

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų sprendinių klausimai
<p>b) reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus ir susijusius esamus ar galimus poveikius, priklausančius nuo jų darbo, ir suprastų, kokia nauda aplinkai geriau atliekant savo pareigas;</p> <p>c) savo pareigas ir atsakomybes siekiant atitikti aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimus; ir</p> <p>d) galimas pasekmės, jei būtų nukrypta nuo tiksliai apibrėžtų procedūrų.</p>	<p>3. Darbuotojai turi ne tik laikytis šių reikalavimų, bet ir dalyvauti procese, kurio tikslas – nuolat gerinti organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą:</p> <p>a) atliekant pirminę aplinkosaugos analizę, analizuojant esamą padėtį ir renkant bei tikrinant informaciją;</p> <p>b) kuriant ir diegiant aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, kuria gerinamas aplinkosauginis veiksmingumas;</p> <p>c) aplinkosaugos komitetuose siekiant rinkti informaciją ir užtikrinti aplinkosaugos pareigūno ir (arba) vadovybės atstovų ir darbuotojų bei jų atstovų dalyvavimą;</p> <p>d) bendrose aplinkosaugos veiksmų programos ir aplinkosaugos audito darbo grupėse;</p> <p>e) rengiant aplinkosaugos ataskaitas.</p> <p>4. Šiuo tikslu turėtų būti naudojami tinkami dalyvavimo būdai, pvz., pasiūlymų knygos sistema, grupinis darbas įgyvendinant tam tikrus projektus arba aplinkosaugos komitetai. Organizacijos atsižvelgia į Komisijos rekomendacijas dėl gerosios šios srities patirties. Šioje veikloje turėtų dalyvauti visi pageidaujantys darbuotojų atstovai.</p>
<p>A.4.3. Ryšiai</p> <p>Atsižvelgdama į savo aplinkos apsaugos aspektus ir aplinkos apsaugos vadybos sistemą, organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip:</p> <p>a) keistis informacija tarp įvairių organizacijos lygmenų ir funkcijų;</p> <p>b) priimti, įforminti dokumentais ir atsakyti į aktualius pranešimus, gaunamus iš suinteresuotų išorės šalių.</p> <p>Organizacija turi nuspręsti, ar pranešti išorės šalims apie savo reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus, ir įforminti dokumentu savo sprendimą. Jeigu priimtas sprendimas pranešti, organizacija turi nustatyti ir įgyvendinti metodą (-us), kaip perduoti informaciją išorės šalims).</p>	
	<p>B.5. Ryšiai</p> <p>1. Organizacijos turi sugebėti įrodyti, kad jo atvirai bendrauja su visuomene ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis (įskaitant vietos bendruomenes ir klientus) jų veiklos, produktų ir paslaugų poveikio aplinkai klausimu ir kad taip gali nustatyti visuomenei ir kitoms suinteresuotosioms šalims rūpimus klausimus.</p>

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
<p>A.4.4. Dokumentai</p> <p>Aplinkos apsaugos vadybos sistemos dokumentai turi apimti:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) aplinkos apsaugos politiką, tikslus ir užduotis; b) aplinkos apsaugos vadybos sistemos taikymo srities aprašymą; c) svarbiausių aplinkos apsaugos vadybos sistemos elementų ir jų sąveikos aprašymą bei nuorodas į susijusius dokumentus; d) dokumentus, įskaitant įrašus, kurių reikalauja šis tarptautinis standartas; ir e) dokumentus, įskaitant įrašus, kurie organizacijos sprendimu yra būtini, kad būtų užtikrintas efektyvus procesų, susijusių su jos reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais, planavimas, vykdymas ir kontrolė. <p>A.4.5. Dokumentų valdymas</p> <p>Dokumentai, kurių reikalauja aplinkos apsaugos vadybos sistema ir šis tarptautinis standartas, turi būti valdomi. Įrašai yra specialieji dokumentų rūšis ir turi būti valdomi pagal reikalavimus, pateiktus A.5.4.</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) patvirtinti dokumentų tinkamumą prieš juos išleidžiant; b) dokumentus peržiūrėti ir, jei reikia, atnaujinti ir pakartotinai patvirtinti; c) užtikrinti, kad pakeitimai ir einamojo leidimo dokumentų statusas būtų identifikuoti; d) užtikrinti, kad taikomų dokumentų aktualios versijos būtų prieinamos naudojimo vietoje; e) užtikrinti, kad dokumentai išliks įskaitomi ir greitai, lengvai atpažįstami; f) užtikrinti, kad išorės dokumentai, organizacijos nustatyti kaip būtini aplinkos vadybos sistemai planuoti bei funkcionuoti, yra identifikuoti ir jų paskirstymas yra valdomas; ir g) neleisti, kad pasenę dokumentai būtų netyčia panaudoti, ir tinkamai juos ženklinti, jeigu bet kokiems tikslams jie yra išsaugomi. 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Atvirumas, skaidrumas ir periodiškai informacijos apie aplinkosaugą teikimas – tai pagrindiniai veiksniai, kuriais EMAS skiriasi nuo kitų sistemų. Šie veiksniai taip pat svarbūs organizacijai, nes padeda formuoti suinteresuotųjų šalių pasitikėjimą. 3. EMAS yra pakankamai lanksti, kad organizacijos galėtų teikti atitinkamą informaciją tam tikroms tikslinėms grupėms, kartu užtikrindamos, kad visa informacija būtų prieinama tiems, kuriems jos reikia.

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų sprendinių klausimai
<p>A.4.6. Veiklos valdymas</p> <p>Organizacija turi nustatyti ir planuoti tas veiklas, kurios yra susijusios su nustatytais reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais, derančiais su jos aplinkos apsaugos politika, tikslais ir užduotimis, siekdama garantuoti, jog jos yra vykdomos nustatytais sąlygomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sukuriant, įgyvendinant ir prižiūrint dokumentais įformintą (-as) procedūrą (-as) valdyti situacijas, kai šios (-ių) procedūros (-ų) neturėjimas gali sąlygoti nukrypimą nuo aplinkos apsaugos politikos, tikslų ir užduočių; ir b) procedūroje (-ose) nustatant valdymo kriterijus; ir c) sukuriant, įgyvendinant ir prižiūrint procedūras, susijusias su nustatytais organizacijos naudojamų prekių ir paslaugų reikšmingais aplinkos apsaugos aspektais ir perduodant atitinkamas procedūras ir reikalavimus tiekėjams, įskaitant ir rangovus. <p>A.4.7. Parengtis avarijoms ir reagavimas</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip identifikuoti galimas avarines situacijas ir galimus nelaimingus atsitikimus, kurie gali turėti poveikį (-ius) aplinkai, ir numatyti, kaip į juos reaguoti.</p> <p>Organizacija turi reaguoti į susidariusias avarines situacijas ar nelaimingus atsitikimus ir užkirsti kelią susijusiems neigiamiems poveikiams aplinkai arba juos sumažinti.</p> <p>Organizacija turi periodiškai peržiūrėti ir, jei reikia, pataisyti savo parengtį avarijoms ir reagavimo procedūras, ypač po įvykusių nelaimingų atsitikimų ar avarinių situacijų.</p> <p>Be to, organizacija turi periodiškai išbandyti tokias procedūras ten, kur įmanoma.</p>	
<p>A.5. Tikrinimas</p> <p>A.5.1. Monitoringas ir matavimai</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip reguliariai stebėti ir matuoti pagrindines savo veiklų, kurios gali turėti reikšmingą poveikį aplinkai, charakteristikas. Procedūra (-os) turi apimti informacijos dokumentavimą, leidžiantį tikrinti veiksmingumą, taikomą veiklų valdymą ir atitikimą organizacijos aplinkos apsaugos tikslams ir užduotims.</p> <p>Organizacija turi užtikrinti, kad naudojama monitoringo ir matavimų įranga yra kalibruota ar patikrinta ir prižiūrima. Organizacija turi išsaugoti susijusius įrašus.</p> <p>A.5.2. Reikalavimų laikymosi įvertinimas</p> <p>A.5.2.1. Remdamasi savo įsipareigojimu laikytis reikalavimų, organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kad periodiškai įvertintų, kaip laikomasi taikomų teisinių reikalavimų.</p>	

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
<p>Organizacija turi saugoti periodiškų įvertinimų rezultatų įrašus.</p> <p>A.5.2.2. Organizacija turi įvertinti, kaip laikomasi kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima. Organizacija gali suderinti šį įvertinimą su teisinių reikalavimų laikymosi įvertinimu, nurodytu A.5.2.1, arba sukurti atskirą (-as) procedūrą (-as).</p> <p>Organizacija turi saugoti periodiškų įvertinimų rezultatų įrašus.</p> <p>A.5.3. Neatitiktis, koregavimo veiksmas ir prevencinis veiksmas</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip elgtis su esama ir galima neatitiktimi ir kaip imtis koregavimo veiksmo ir prevencinio veiksmo. Procedūra (-os) turi nustatyti reikalavimus, kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) identifikuoti ir ištaisyti neatitiktį (-is) ir imtis veiksmo (-ų), kad būtų sumažinti jos (-ų) poveikiai aplinkai; b) ištirti neatitiktį (-is) nustatant jos (-ų) priežastį (-is) ir imtis veiksmų, kad būtų išvengta jos (-ų) pasikartojimo; c) įvertinti veiksmų poreikį, siekiant užkirsti kelią neatitiktčiai (-tims), ir įgyvendinti atitinkamus veiksmus, kad ji (-os) neįvyktų; d) užrašyti atlikto (-ų) koregavimo ir prevencinio (-ių) veiksmo (-ų) rezultatus; ir e) patikrinti atlikto (-ų) koregavimo ir prevencinio (-ių) veiksmo (-ų) efektyvumą. Veiksmai, kurių imamasi, turi atitikti problemų ir poveikių aplinkai reikšmingumą. <p>Organizacija turi garantuoti, kad yra padaryti bet kokie reikalingi aplinkos vadybos sistemos dokumentų pakeitimai.</p> <p>A.5.4. Įrašų valdymas</p> <p>Organizacija turi nustatyti ir prižiūrėti įrašus, reikalingus įrodyti, kad ji atitinka savo aplinkos apsaugos vadybos sistemos ir šio tarptautinio standarto reikalavimus, bei parodyti pasiektus rezultatus.</p> <p>Organizacija turi sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti procedūrą (-as), kaip identifikuoti, kaupti, apsaugoti ir surasti įrašus, nustatyti jų saugojimo laiką ir kaip juos sunaikinti.</p> <p>Įrašai turi būti ir išlikti įskaitomi, atpažįstami ir atsekami.</p>	

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų spręstini klausimai
<p>A.5.5. Vidaus auditas</p> <p>Organizacija turi garantuoti, kad aplinkos apsaugos vadybos sistemos vidaus auditai yra atliekami planuotais laiko tarpais, siekiant:</p> <p>a) nustatyti, ar aplinkos apsaugos vadybos sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atitinka planuotas aplinkos apsaugos vadybos priemones, įskaitant šio tarptautinio standarto reikalavimus, — buvo tinkamai įgyvendinta ir yra prižiūrima; ir <p>b) pateikti vadovybei informaciją apie auditų rezultatus.</p> <p>Audito programą (-as) organizacija turi planuoti, sukurti, įgyvendinti ir prižiūrėti atsižvelgdama į tikrinamų procesų aplinkosauginę svarbą ir į ankstesnių auditų rezultatus.</p> <p>Audito procedūra (-os) turi būti sukurta (-os), įgyvendinta (-os) ir prižiūrima (-os) nurodant:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atsakomybes ir auditų planavimo ir atlikimo, rezultatų pranešimo, susijusių įrašų išlaikymo reikalavimus, — audito kriterijų, taikymo srities, dažnumo ir metodų nustatymo tvarką. <p>Auditorių parinkimas ir audito atlikimas turi užtikrinti audito proceso objektyvumą ir nešališkumą.</p> <p>A.6. Vadovybinė analizė</p> <p>Aukščiausioji vadovybė planuotais laiko tarpais turi peržiūrėti organizacijos aplinkos apsaugos vadybos sistemą, siekdama garantuoti jos nuolatinį tinkamumą, adekvatumą ir efektyvumą. Analizės turi apimti gerinimo galimybių ir poreikio keisti aplinkos apsaugos vadybos sistemą, įskaitant aplinkos apsaugos politiką, aplinkos apsaugos tikslus ir užduotis, įvertinimą.</p> <p>Vadovybinių analizių įrašai turi būti išsaugomi.</p> <p>Vadovybinės analizės įvestiniai duomenys turi apimti informaciją apie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vidaus auditų rezultatus bei teisinių reikalavimų ir kitų reikalavimų, kuriuos organizacija prisiima, laikymosi įvertinimą; b) pranešimus, įskaitant skundus, gaunamus iš suinteresuotų išorės šalių; c) organizacijos aplinkos apsaugos veiksmingumą; d) tikslų ir užduočių pasiekimo laipsnį; e) koregavimo ir prevencinių veiksmų būklę; f) tolesnius veiksmus po praeitos vadovybinės analizės; 	

A DALIS aplinkosaugos vadybos sistemos reikalavimai pagal EN ISO 14001:2004 standartą	B DALIS papildomi EMAS diegiančių organizacijų sprendini klausimai
<p>g) pasikeitusias sąlygas, įskaitant teisinių ir kitų reikalavimų, susijusių su aplinkos apsaugos aspektais, pakeitimus; ir</p> <p>h) rekomendacijas, kaip gerinti.</p> <p>Vadovybinės analizės išvestiniai duomenys turi apimti bet kokius sprendimus ir veiksmus, susijusius su galimais aplinkos apsaugos politikos, tikslų, užduočių ir kitų aplinkos apsaugos vadybos sistemos elementų pakeitimais, derančiais su nuolatinio gerinimo įsipareigojimu.</p> <p>Nacionalinių standartizacijos įstaigų sąrašas</p> <p>BE: IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie)</p> <p>CZ: ČNI (Český normalizační institut)</p> <p>DK: DS (Dansk Standard)</p> <p>DE: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.)</p> <p>EE: EVS (Eesti Standardikeskus)</p> <p>EL: ELOT (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης)</p> <p>ES: AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)</p> <p>FR: AFNOR (Association Française de Normalisation)</p> <p>IE: NSAI (National Standards Authority of Ireland)</p> <p>IT: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)</p> <p>CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας</p> <p>LV: LVS (Latvijas Standarts)</p> <p>LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas)</p> <p>LU: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)</p> <p>HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület)</p> <p>MT: MSA (Awtorita' Maltija dwar l-Istandards/Malta Standards Authority)</p> <p>NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)</p> <p>AT: ON (Österreichisches Normungsinstitut)</p> <p>PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny)</p> <p>PT: IPQ (Instituto Português da Qualidade)</p> <p>SI: SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo)</p> <p>SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie)</p> <p>FI: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)</p> <p>SE: SIS (Swedish Standards Institute)</p> <p>UK: BSI (British Standards Institution).</p>	<p>Papildomas nacionalinių standartizacijos įstaigų sąrašas</p> <p>Nacionalinės standartizacijos įstaigos, neįtrauktos į EN ISO 14001:2004 standartą:</p> <p>BG: BDS (Български институт за стандартизация);</p> <p>RO: ASRO (Asociația de Standardizare din România).</p> <p>Nacionalinės standartizacijos įstaigos valstybėse narėse, kuriose į EN ISO 14001:2004 standartą įtraukta nacionalinė standartizacijos įstaiga buvo pakeista kita:</p> <p>CZ: ÚNMZ (Ústav pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví).</p>

III PRIEDAS

VIDINIS APLINKOSAUGOS AUDITAS

A. Audito programa ir audito dažnumas

1. Audito programa

Audito programa garantuoja, kad organizacijos vadovybė gautų informaciją, kurios jai reikia, kad galėtų apsvarstyti organizacijos aplinkosaugos veiksmingumą ir aplinkosaugos vadybos sistemos efektyvumą bei galėtų įrodyti, jog jie yra kontroliuojami.

2. Audito programos tikslai

Visų pirma siekiama įvertinti naudojamą vadybos sistemas, nustatyti, ar vykdoma organizacijos politika ir programa, kuriose turi būti numatyta laikytis atitinkamų aplinkosaugos norminių reikalavimų.

3. Audito programos apimtis

Turi būti aiškiai apibrėžta bendra atskirų auditų arba, kai taikytina, kiekvieno audito ciklo etapo apimtis aiškiai nurodant:

- a) dalykines sritis;
- b) tikrintiną veiklą;
- c) tikrintinus aplinkosaugos kriterijus;
- d) tikrintiną laikotarpį.

Aplinkosaugos auditas apima ir aplinkosauginiam veiksmingumui įvertinti būtinų faktinių duomenų vertinimą.

4. Audito dažnumas

Auditas arba audito ciklas, apimantis visą organizacijos veiklą, atliekamas pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kas trejus metus arba ketverius metus, jei taikoma 7 straipsnyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata. Konkrečios veiklos tikrinimo dažnumas skirsis priklausomai nuo:

- a) veiklos pobūdžio, masto ir sudėtingumo;
- b) su veikla susijusio poveikio aplinkai reikšmingumo;
- c) atliekant ankstesnius auditus nustatytų problemų svarbos ir skubos;
- d) ankstesnių aplinkosaugos problemų.

Dažniau tikrinama sudėtingesnė veikla, turinti reikšmingesnę poveikį aplinkai.

Organizacija turėtų atlikti auditą bent kartą per metus, nes taip organizacijos vadovybei ir aplinkosaugos vertintojui bus lengviau įrodyti, kad organizacija valdo savo reikšmingus aplinkosaugos aspektus.

Organizacija atlieka auditą, kad patikrintų:

- a) organizacijos aplinkosaugos veiksmingumą; ir
- b) organizacijos atitiktį taikomiems teisiniams įsipareigojimams, susijusiems su aplinka.

B. Audito eiga

Atliekant auditą kalbama su darbuotojais, tikrinamos veiklos sąlygos ir įranga, peržiūrimi įrašai, raštiškos darbo instrukcijos ir kiti susiję dokumentai, siekiant įvertinti tikrinamos veiklos aplinkosauginį veiksmingumą, kad būtų nuspręsta, ar ji atitinka taikomus standartus, taisykles arba nustatytus tikslus ir aplinkosaugos uždavinius, be to, ar įdiegta aplinkosauginių įsipareigojimų valdymo sistema yra veiksminga ir tinkama. Nustatant visos vadybos sistemos efektyvumą, *inter alia*, reikėtų pasirinktinai patikrinti, ar organizacija atitinka šiuos kriterijus.

Audito procesą, visų pirma, sudaro šie etapai:

- a) susipažinimas su vadybos sistemomis;
- b) vadybos sistemų pranašumų ir trūkumų įvertinimas;
- c) susijusių faktų surinkimas;
- d) atliekant auditą nustatytų faktų įvertinimas;
- e) audito išvadų rengimas;
- f) ataskaitos apie audito metu nustatytus faktus ir audito išvadas pateikimas.

C. Ataskaitos apie audito metu nustatytus faktus ir audito išvadas pateikimas

Pagrindiniai raštiškos audito ataskaitos tikslai yra:

- a) dokumentuoti audito apimtį;
 - b) informuoti vadovybę apie organizacijos aplinkosaugos srities pažangą ir apie tai, kaip laikomasi organizacijos aplinkosaugos politikos;
 - c) informuoti vadovybę apie organizacijos poveikio aplinkai stebėsenos priemonių efektyvumą ir patikimumą;
 - d) prireikus įrodyti taisomojo veiksmo būtinybę.
-

IV PRIEDAS

APLINKOSAUGOS ATASKAITŲ TEIKIMAS

A. Įvadas

Informacija apie aplinkosaugą turi būti aiški ir nuosekli; ji pateikiama elektronine forma arba atspausdinta popieriuje.

B. Aplinkosaugos ataskaita

Aplinkosaugos ataskaitoje turi būti pateikti bent toliau nurodyti elementai ir ji turi atitikti bent toliau pateiktus reikalavimus:

- a) suprantamas ir vienareikšmis EMAS registruojamos organizacijos aprašymas, trumpas jos veiklos, produktų bei paslaugų apibūdinimas ir, jei aktualu, jos santykis su pagrindine organizacija;
- b) organizacijos aplinkosaugos politika ir trumpas aplinkosaugos vadybos sistemos aprašymas;
- c) visų organizacijos reikšmingų tiesioginių ir netiesioginių aplinkosaugos aspektų, darančių reikšmingą poveikį aplinkai, aprašymas ir paaiškinimas, kaip poveikis yra susijęs su šiais aspektais (I priedo 2 skirsnis);
- d) aplinkosaugos tikslų ir uždavinių, susijusių su reikšmingais aplinkosaugos aspektais ir poveikiu aplinkai, aprašymas;
- e) duomenų apie organizacijos veiksmingumą palyginti su jos aplinkosaugos tikslais ir uždaviniais, susijusiais su jos reikšmingu poveikiu aplinkai, santrauka. Ataskaitoje turi būti pranešama apie pagrindinius rodiklius ir apie kitus susijusius aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, kaip nustatyta C skirsnyje;
- f) kiti veiksniai, susiję su aplinkosauginiu veiksmingumu, įskaitant veiksmingumą teisinių nuostatų, susijusių su reikšmingu poveikiu aplinkai, atžvilgiu;
- g) nuoroda į taikomus su aplinka susijusius teisinius reikalavimus;
- h) aplinkosaugos vertintojo vardas, pavardė ir akreditacijos ar leidimo numeris bei patvirtinimo data.

Atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje turi būti pateikti e–h punktuose nustatyti būtini elementai ir ji turi atitikti e–h punktuose nustatytus būtiniausius reikalavimus.

C. Pagrindiniai rodikliai ir kiti tinkami aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai

1. Įvadas

Aplinkosaugos ataskaitoje ir atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje organizacijos teikia duomenis apie pagrindinius rodiklius – tiek, kiek jie susiję su tiesioginiais organizacijos aplinkosaugos aspektais – ir apie kitus tinkamus aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius, kaip nustatyta toliau.

Ataskaitoje pateikiami duomenys apie faktinius įvedinius/poveikį. Jei duomenų atskleidimas neigiamai paveiktų komercinės arba pramoninės informacijos konfidencialumą, kai tokį konfidencialumą numato nacionalinė arba Bendrijos teisė siekiant apsaugoti teisėtus ekonominius interesus, organizacijai gali būti leidžiama savo ataskaitose šią informaciją indeksuoti, pavyzdžiui, nustatant bazinius metus (su indeksu 100), nuo kurių būtų rodoma faktinio įvedinio/poveikio raida.

Rodikliai:

- a) leidžia tiksliai įvertinti organizacijos aplinkosauginį veiksmingumą;
- b) yra suprantami ir vienareikšmiai;

- c) leidžia kasmet įvertinti organizacijos aplinkosauginio veiksmingumo raidą lyginant su ankstesniais metais;
- d) gali būti palyginami su sektoriaus, nacionaliniais arba regioniniais lyginamaisiais standartais, jei taikoma;
- e) gali būti palyginami su norminiais reikalavimais, jei taikoma.

2. Pagrindiniai rodikliai

- a) Pagrindinius rodiklius taiko visų tipų organizacijos. Jie orientuoti į veiksmingumą tokiose pagrindinėse aplinkosaugos srityse:
 - i) energijos naudojimo našumo;
 - ii) naudojamų medžiagų našumo;
 - iii) vandens;
 - iv) atliekų;
 - v) biologinės įvairovės; ir
 - vi) teršalų išmetimo.

Kai organizacija nusprendžia, kad vienas ar keli pagrindiniai rodikliai neatitinka reikšmingų tiesioginių jų aplinkosaugos aspektų, ta organizacija šių pagrindinių rodiklių gali nepateikti. Organizacija dėl to pateikia paaiškinimą, pateikdama nuorodą į savo aplinkosaugos analizę.

- b) Kiekvieną pagrindinį rodiklį sudaro:
 - i) A skaičius, žymintis konkrečios srities bendrus metinius įvedinius ir (arba) metinį poveikį;
 - ii) B skaičius, žymintis bendrus metinius organizacijos išvedinius; ir
 - iii) R skaičius, žymintis A ir B santykį.

Kiekviena organizacija ataskaitoje pateikia kiekvieno rodiklio visus 3 elementus.

- c) Duomenys apie konkrečios srities bendrus metinius įvedinius ir (arba) metinį poveikį (A skaičių) teikiami taip:
 - i) apie energijos vartojimo efektyvumą
 - „bendras tiesioginis energijos suvartojimas“ – bendras sunaudotos energijos kiekis, išreikštas MWh arba GJ,
 - „bendras atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas“ – bendras metinis energijos (elektros energijos ir šilumos), kurią organizacija pagamino iš atsinaujinančiųjų šaltinių, sunaudojimo procentas;
 - ii) apie naudojamų medžiagų efektyvumą
 - „metinis įvairių naudotų medžiagų masės debitas“ (išskyrus energijos nešėjus ir vandenį), išreiškiamas tonomis;
 - iii) apie vandenį
 - „bendras per metus sunaudoto vandens kiekis“, išreiškiamas m³;
 - iv) apie atliekas
 - „bendras per metus susidaranciu atlieku kiekis“, suskirstytas pagal atlieku rūšis ir išreiškiamas tonomis,
 - „bendras per metus susidaranciu pavojingu atlieku kiekis“, išreiškiamas kilogramais ar tonomis.;

- v) apie biologinę įvairovę
 - „naudojamos žemės plotas“, išreiškiamas užstatytos teritorijos m²;
- vi) apie teršalų išmetimą
 - „bendras per metus išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“, įskaitant bent išmetamą CO₂, CH₄, N₂O, hidrofluorangliavandenilių, perfluorangliavandenilių ir SF₆ išmetamą kiekį, išreiškiamas CO₂ ekvivalento tonomis,
 - „bendras per metus į orą išmestų teršalų kiekis“, įskaitant bent išmetamą SO₂, NO_x ir kietųjų dalelių kiekį, išreiškiamas kilogramais arba tonomis.

Be pirmiau apibrėžtų rodiklių organizacija gali naudoti kitus rodiklius bendriems konkrečios srities metiniams įvediniams ir (arba) metiniam poveikiui išreikšti.

- d) Visoms sritims nurodomas tas pats bendras metinis organizacijos išvedinys (B skaičius), tačiau jis pritaikomas pagal organizacijos tipą (pagal jos veiklos tipą) ir nurodomas taip:
 - i) gamybos sektoriaus (pramonės) organizacijų atveju jame nurodoma visa metinė bendroji pridėtinė vertė, išreikšta milijonais eurų (mln. EUR), arba visas metinis fizinis išvedinys, išreikštas tonomis, arba mažų organizacijų atveju, visa metinė apyvarta ar darbuotojų skaičius;
 - ii) negamybinių (administracijos ir (arba) paslaugų) sektorių organizacijų atveju jis siejamas su organizacijos dydžiu, išreikštu darbuotojų skaičiumi.

Be pirmiau apibrėžtų rodiklių organizacija taip pat gali naudoti kitus rodiklius bendram metiniam išvediniui išreikšti.

3. Kiti tinkami aplinkosauginio veiksmingumo rodikliai

Kiekviena organizacija kasmet taip pat turi pateikti duomenis apie savo veiksmingumą, susijusį su jos aplinkosaugos ataskaitoje nurodytais konkrečiais aplinkosaugos aspektais, o jei pagal 46 straipsnį yra parengti sektoriui skirti informaciniai dokumentai, organizacija turi į juos atsivėlgti.

D. Prieinamumas visuomenei

Organizacija turi galėti įrodyti aplinkosaugos vertintojui, kad bet kuris organizacijos aplinkosauginiu veiksmingumu besidomintis asmuo gali lengvai ir netrukdomas susipažinti su pagal B–C punktus reikalaujama informacija.

Organizacija užtikrina, kad su šia informacija būtų galima susipažinti oficialiaja (viena iš oficialiųjų) valstybės narės, kurioje organizacija yra registruota, kalba (-ų) ir, jei taikoma, tų valstybių narių, kuriose yra bendro registravimo vietos, oficialiosiomis kalbomis (viena iš oficialiųjų kalbų).

E. Vietos atskaitomybė

EMAS registruotos organizacijos gali pageidauti pateikti vieną bendrą aplinkosaugos ataskaitą, apimančią kelias skirtingas geografines teritorijas.

Kadangi EMAS paskirtis – užtikrinti vietos atskaitomybę, organizacijos turi užtikrinti, kad bendroje aplinkosaugos ataskaitoje būtų aiškiai išskirtas kiekvienos organizacijos vietos reikšmingas poveikis aplinkai ir apie jį būtų pateikta duomenų.

V PRIEDAS

EMAS LOGOTIPAS

1. Logotipą galima naudoti bet kuria iš 23 oficialiųjų kalbų, jei vartojamos šios formuluotės:

Bulgariškai:	„Проверено управление по околна среда“
Čekiškai:	„Ověřený systém environmentálního řízení“
Daniškai:	„Verificeret miljøledelse“
Olandiškai:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem“
Angliškai:	„Verified environmental management“
Estiškai:	„Tõendatud keskkonnajuhtimine“
Suomiškai:	„Todennettu ympäristöasioiden hallinta“
Prancūziškai:	„Management environnemental vérifié“
Vokiškai:	„Geprüftes Umweltmanagement“
Graikiškai:	„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση“
Vengriškai:	„Hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer“
Itališkai:	„Gestione ambientale verificata“
Airiškai:	„Bainistíocht comhshaoil fíoraithe“
Latviškai:	„Verificēta vides pārvaldība“
Lietuviškai:	„Įvertinta aplinkosaugos vadyba“
Maltietiškai:	„Immaniggjar Ambjentali Verifikat“
Lenkiškai:	„Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego“
Portugališkai:	„Gestão ambiental verificada“
Rumuniškai:	„Management de mediu verificat“
Slovakiai:	„Overené environmentálne manažérstvo“
Slovėniškai:	„Preverjen sistem ravnanja z okoljem“
Ispaniškai:	„Gestión medioambiental verificada“
Švediškai:	„Verifierat miljöledningssystem“

2. Logotipas gali būti:

- trijų spalvų (Pantone Nr. 355 žalia; Pantone Nr. 109 geltona; Pantone Nr. 286 mėlyna),
- juodas,
- baltas, arba
- pilkos spalvos tonų.

VI PRIEDAS

REGISTRUOJANTIS PATEIKTINA INFORMACIJA

(nurodoma tik aktuali informacija)

1. ORGANIZACIJA

Pavadinimas

Adresas

Miestas

Pašto kodas

Šalis/žemė/regionas/autonominė sritis

Asmuo ryšiams

Telefonas

FAKSAS

El. paštas

Interneto svetainė

Vieša prieiga prie aplinkosaugos ataskaitos ar
atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos

a) atspausdinta popieriuje

b) elektronine forma

Registracijos numeris

Registracijos data

Registracijos galiojimo sustabdymo data

Registracijos panaikinimo data

Kitos aplinkosaugos ataskaitos data

Kitos atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos data

Prašymas suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą
pagal 7 straipsnį
TAIP – NE

Veiklos rūšies NACE kodas

Darbuotojų skaičius

Apyvarta arba metinis balansas

2. VIETA

Pavadinimas

Adresas

Pašto kodas

Miestas

Šalis/žemė/regionas/autonominė sritis

Asmuo ryšiams

Telefonas

FAKSAS

El. paštas

Interneto svetainė

Vieša prieiga prie aplinkosaugos ataskaitos ar atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos	
a) atspausdinta popieriuje
b) elektronine forma
Registracijos numeris
Registracijos data
Registracijos galiojimo sustabdymo data
Registracijos panaikinimo data
Kitos aplinkosaugos ataskaitos data
Kitos atnaujintos aplinkosaugos ataskaitos data
Prašymas suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal 7 straipsnį TAIP – NE
Veiklos rūšies NACE kodas
Darbuotojų skaičius
Apyvarta ir (arba) metinis balansas
3. APLINKOSAUGOS VERTINTOJAS	
Aplinkosaugos vertintojo pavadinimas arba vardas ir pavardė
Adresas
Pašto kodas
Miestas
Šalis/žemė/regionas/autonominė sritis
Telefonas
FAKSAS
El. paštas
Akreditavimo arba leidimo registracijos numeris
Akreditavimo arba leidimo sritys (NACE kodai)
Akreditavimo arba leidimą išdavusi įstaiga
Pasirašyta ... (vieta), 20 ... (data)
Organizacijos atstovo parašas

VII PRIEDAS

APLINKOSAUGOS VERTINTOJO ATLIKTO VERTINIMO IR PATVIRTINIMO DEKLARACIJA

..... (pavadinimas arba vardas ir pavardė).

EMAS aplinkosaugos vertintojo registracijos numeris

Akredituota (-as) arba kuriam (-iai) suteiktas leidimas vertinti (NACE kodas)

deklaruoja, kad patikrino, ar (pavadinimas) organizacijos aplinkosaugos ataskaitoje/atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje (*) nurodyta (-os) vieta (-os) arba visa organizacija,

kurios registracijos numeris (jei yra)

atitinka visus 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo taikant Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) reikalavimus.

Pasirašydama (-as) šį pareiškimą, pareiškiu, kad:

- tikrinimas ir patvirtinimas atliktas laikantis visų Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 + reikalavimų,
- tikrinimo ir patvirtinimo išvados patvirtina, kad faktų, įrodančių, kad nesilaikoma su aplinka susijusių taikomų teisinių reikalavimų, nenustatyta,
- organizacijos/vietos (*) aplinkosaugos ataskaitoje/atnaujintoje aplinkosaugos ataskaitoje (*) pateikiami duomenys ir informacija apie aplinkosaugos ataskaitoje nurodytą organizacijos veiklą/vietą (*) yra patikimi ir teisingi.

Šis dokumentas nėra lygiavertis EMAS registracijai. EMAS registraciją gali suteikti tik kompetentinga įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009. Šis dokumentas negali būti naudojamas kaip atskiras visuomenės informavimo dokumentas.

Priimta ... (vieta), 20.. m. d. (data)

Parašas

.....
(*) išbraukti, jei netaikoma.

VIII PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnis
1 straipsnio 2 dalies a punktas	—
1 straipsnio 2 dalies b punktas	—
1 straipsnio 2 dalies c punktas	—
1 straipsnio 2 dalies d punktas	—
2 straipsnio a punktas	2 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio b punktas	—
2 straipsnio c punktas	2 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio d punktas	—
2 straipsnio e punktas	2 straipsnio 9 dalis
2 straipsnio f punktas	2 straipsnio 4 dalis
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio 8 dalis
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio 10 dalis
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio 11 dalis
2 straipsnio j punktas	2 straipsnio 12 dalis
2 straipsnio k punktas	2 straipsnio 13 dalis
2 straipsnio l punktas	2 straipsnio 16 dalis
2 straipsnio l punkto i papunktis	—
2 straipsnio l punkto ii papunktis	—
2 straipsnio m punktas	—
2 straipsnio n punktas	2 straipsnio 17 dalis
2 straipsnio o punktas	2 straipsnio 18 dalis
2 straipsnio p punktas	—
2 straipsnio q punktas	2 straipsnio 20 dalis
2 straipsnio r punktas	—
2 straipsnio s punkto pirma pastraipa	2 straipsnio 21 dalis
2 straipsnio s punkto antra pastraipa	—
2 straipsnio t punktas	2 straipsnio 22 dalis
2 straipsnio u punktas	—
3 straipsnio 1 dalis	—
3 straipsnio 2 dalies a punkto pirma pastraipa	4 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
3 straipsnio 2 dalies a punkto antra pastraipa	4 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 2 dalies b punktas	4 straipsnio 1 dalies c punktas
3 straipsnio 2 dalies c punktas	4 straipsnio 1 dalies d punktas
3 straipsnio 2 dalies d punktas	4 straipsnio 5 dalis
3 straipsnio 2 dalies e punktas	5 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa; 6 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 3 dalies a punktas	6 straipsnio 1 dalies a punktas
3 straipsnio 3 dalies b punkto pirmas sakiny	6 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
3 straipsnio 3 dalies b punkto antras sakiny	7 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 1 dalis	—
4 straipsnio 2 dalis	51 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalis	—
4 straipsnio 4 dalis	—

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
4 straipsnio 5 dalies pirmas sakiny	25 straipsnio 10 dalies pirma pastraipa
4 straipsnio 5 dalies antras sakiny	25 straipsnio 10 dalies antros pastraipos antras sakiny
4 straipsnio 6 dalis	41 straipsnis
4 straipsnio 7 dalis	—
4 straipsnio 8 dalies pirma pastraipa	30 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 8 dalies antra pastraipa	30 straipsnio 3 ir 5 dalys
4 straipsnio 8 dalies trečios pastraipos pirmas ir antras sakiniai	31 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 8 dalies trečios pastraipos paskutinis sakiny	31 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
5 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny	12 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 3 dalies antro sakinio pirma įtrauka	12 straipsnio 1 dalies a punktas
5 straipsnio 3 dalies antro sakinio antra įtrauka	12 straipsnio 1 dalies b punktas
5 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
5 straipsnio 5 dalies pirmas sakiny	16 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 5 dalies antras sakiny	16 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny
5 straipsnio 5 dalies trečias sakiny	17 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 5 dalies ketvirtas sakiny	16 straipsnio 3 dalies antra pastraipa ir 16 straipsnio 4 dalies antra pastraipa
6 straipsnio 1 dalis	13 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka	13 straipsnio 2 dalies a punktas ir 5 straipsnio 2 dalies a punktas
6 straipsnio 1 dalies antra įtrauka	13 straipsnio 2 dalies a punktas ir 5 straipsnio 2 dalies c punktas
6 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka	13 straipsnio 2 dalies f punktas ir 5 straipsnio 2 dalies d punktas
6 straipsnio 1 dalies ketvirta įtrauka	13 straipsnio 2 dalies c punktas
6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	13 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny
6 straipsnio 2 dalis	15 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka	15 straipsnio 3 dalies a punktas
6 straipsnio 3 dalies antra įtrauka	15 straipsnio 3 dalies b punktas
6 straipsnio 3 dalies trečia įtrauka	—
6 straipsnio 3 dalies paskutinis sakiny	15 straipsnio 8 dalis
6 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa	15 straipsnio 2 dalis
6 straipsnio 4 dalies antra pastraipa	15 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 5 dalies pirmas sakiny	15 straipsnio 6 dalis
6 straipsnio 5 dalies antras sakiny	15 straipsnio 8 ir 9 dalys
6 straipsnio 6 dalis	15 straipsnio 10 dalis
7 straipsnio 1 dalis	28 straipsnio 8 dalis
7 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny	12 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 2 dalies antras sakiny	12 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 3 dalis	42 straipsnio 2 dalies a punktas
8 straipsnio 1 dalies pirmas sakiny	10 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalies antras sakiny	10 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 2 dalis	—
8 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	10 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	—
9 straipsnio 1 dalies įžanginis sakiny	4 straipsnio 3 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 761/2001	Šis reglamentas
9 straipsnio 1 dalies a punktas	45 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 1 dalies b punktas	45 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	45 straipsnio 5 dalis
9 straipsnio 2 dalis	—
10 straipsnio 1 dalis	—
10 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	38 straipsnio 1 ir 2 dalys
10 straipsnio 2 dalies antros pastraipos pirmas sakiny	41 straipsnis
10 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antras sakiny	47 straipsnis
11 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	36 straipsnis
11 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka	36 straipsnio a punktas
11 straipsnio 1 dalies antra įtrauka	36 straipsnio c punktas
11 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka	36 straipsnio b punktas
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas sakiny	37 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antras sakiny	—
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos trečias sakiny	37 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ketvirtas sakiny	37 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 2 dalis	43 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny	41 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 3 dalies antras sakiny	47 straipsnis
12 straipsnio 1 dalies a punktas	—
12 straipsnio 1 dalies b punktas	35 straipsnio 1 dalis
12 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	—
12 straipsnio 2 dalis	41 straipsnio 2 dalis
12 straipsnio 3 dalis	—
13 straipsnis	40 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 1 dalis	49 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 2 dalis	—
14 straipsnio 3 dalis	—
15 straipsnio 1 dalis	50 straipsnis
15 straipsnio 2 dalis	48 straipsnis
15 straipsnio 3 dalis	—
16 straipsnio 1 dalis	39 straipsnio 1 dalis
16 straipsnio 2 dalis	42 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 1 dalis	—
17 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	51 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 5 dalis	—
18 straipsnis	52 straipsnis